

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Bakalářská práce

2019

Tereza Slowaková

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra sociologie

Sbor dobrovolných hasičů a jeho funkce ve vybrané obci

Bakalářská práce

Autor: Tereza Slowaková
Studijní program: B6703 Sociologie
Studijní obor: Sociologie obecná a empirická
Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: PhDr. Miroslav Joukl, Ph. D.

Hradec Králové, 2019

Zadání bakalářské práce

Autor: Tereza Slowaková

Studium: F16BP0072

Studijní program: B6703 Sociologie

Studijní obor: Sociologie obecná a empirická

Název bakalářské práce: **Sbor dobrovolných hasičů a jeho funkce ve vybrané obci**

Název bakalářské práce AJ: Corps of Volunteer Firefighters and their Function in the Village

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce představuje empirické šetření. Hlavním cílem je zjistit a popsat funkce, které plní sbor dobrovolných hasičů v obci. Terén a výběr vzorku bude upřesněn v průběhu řešení výzkumné úlohy. Práce se zaměří na aktivity sboru dobrovolných hasičů v obci, bude se zabývat strukturou členů a jejich vzájemnými vztahy. Úkolem také bude zjistit, jakou důležitost přikládají občané hasičskému sboru a jak hodnotí jejich činnost. Bude využito kvalitativní metody s uplatněním řízených rozhovorů a doplněno analýzou dokumentů.

Brokl, Lubomír. 2002. Hledání občanské společnosti. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky. Frič, Pavol. Tereza Pospíšilová. 2010. Vzorce a hodnoty dobrovolnictví v české společnosti na začátku 21. století. Praha: Agnes Hendl, Jan. 2005. Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace. Praha: Portál. Kůsová, Tereza. 2013. Volný čas a sociální kapitál: prostorová diferenciacce spolkové aktivity v Česku. Geografie. Pavliščík, Karel. 2003. Sbor dobrovolných hasičů, významný fenomén v procesu formování společenského života v obci a v transformaci tradičních zvykoslovných aktivit na Zlínsku. Národopisná revue. Románková, Eva 2008. Význam a funkce výročních obyčejů v činnosti spolků i jednotlivce lokálního společenství. Národopisný věstník XXV, č. 2. Stachová, Jana. 2008. Občanská společnost v regionech České republiky. Praha: Sociologický ústav AV ČR. Tošner, Jiří. Olga Sozanská. 2002. Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích. Praha: Portál.

Garantující pracoviště: Katedra sociologie,
Filozofická fakulta

Vedoucí práce: PhDr. Miroslav Joukl, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 5.12.2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala pod vedením vedoucího bakalářské práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 6. 5. 2019

Tereza Slowaková

SLOWAKOVÁ, TEREZA. 2019. *Sbor dobrovolných hasičů a jeho funkce ve vybrané obci*. Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové. 53 s.

Bakalářská práce

Bakalářská práce se zabývá problematikou místa sboru dobrovolných hasičů ve vybrané konkrétní obci. Práce zjišťuje, jaké funkce sbor dobrovolných hasičů zastává v občanské společnosti dané obce, do jakých oblastí jeho činnost zasahuje a jaký význam mu přikládají jeho členové i obyvatelé obce. Práce je rozdělena do dvou kapitol. První kapitola se zabývá charakteristikou občanské společnosti, významem dobrovolnictví a hasičstvím v rámci České republiky. Druhá kapitola představuje metodologii empirického výzkumu a jeho následná zjištění a interpretaci dat. Výzkumné problémy tvoří několik základních okruhů, zejména: kdo tvoří sbor dobrovolných hasičů a jak je jeho činnost organizována, jaké jsou vztahy s ostatními organizacemi působícími v obci a obyvateli obce, jaké důvody vedou členy k činnosti ve sboru a jakou roli plní ve sboru ženy. Byla uplatněna kvalitativní metodologie s využitím řízených rozhovorů podle návodu.

Klíčová slova: sbor dobrovolných hasičů, dobrovolnictví, občanská společnost, obec

SLOWAKOVÁ, TEREZA. 2019. *Corps of Volunteer Firefighters and their Function in the Village*. Hradec Králové: Philosophical Faculty, University of Hradec Králové. 53 pp. Bachelor Thesis

This bachelor thesis deals with status of volunteer firefighters corps in the selected village. The thesis focuses on variety of functions that volunteer corps holds for the civil society of the village, which areas its activities includes and how important is its existence for members and inhabitants. The thesis consists of two chapters. First chapter is dedicated to definition of civil society, meaning of volunteering and firefighting corps in the Czech Republic. Second chapter introduces methodology of empirical research, its findings and interpretation of gathered data. Examined problems consist of several basic parts, mainly: who is corps of volunteer firefighters consisted of and how is its activity organized, what are the relationships with other active organizations in the village and inhabitants, what reasons lead members to participate in volunteer firefighters corps and female role in the corps. Quantitative methodology was applied in the research with use of directed interviews according to instructions.

Keywords: corps of volunteer firefighters, volunteering, civil society, village

Poděkování

Mé poděkování patří v první řadě PhDr. Miroslavu Jouklovi, Ph.D. za jeho věcné připomínky, odborné vedení a ochotu, kterou mi v průběhu zpracování bakalářské práce věnoval. Poděkování též patří mým respondentům, bez jejichž odpovědí by se výzkum nemohl uskutečnit. V neposlední řadě děkuji své rodině a svému příteli za jejich velkou podporu.

Obsah

Úvod	10
1. Současný stav poznání.....	11
1.1 Občanská společnost	11
1.1.1. Občanská společnost - charakteristika.....	11
1.1.2. Občanský sektor.....	14
1.2 Dobrovolnictví.....	17
1.3 Hasičství	22
1.3.1. Historie	23
1.3.2. Sbor dobrovolných hasičů	25
2. Výzkumná část	28
2.1 Výzkumný terén	28
2.2 Cíl a výzkumné otázky	31
2.3 Metodologie.....	32
2.4 Vzorek respondentů.....	32
2.5 Sběr a zpracování dat.....	33
2.6 Výsledky.....	34
Závěr.....	49
Seznam literatury.....	52
Přílohy	53

Seznam použitých zkratek

AED – automatizovaný externí defibrilátor

HZS – hasičský záchranný sbor

IZS – integrovaný záchranný systém

JPO – jednotka požární ochrany

OS – občanská společnost

SDH – sbor dobrovolných hasičů

SZS – skalní záchranná služba

TJ – tělovýchovná jednota

Úvod

Sbory dobrovolných hasičů v naší republice tvoří jednu z nejrozsáhlejších sítí dobrovolnických organizací. Patří mezi nejstabilnější spolky, jejich činnost se převážně datuje od 19. století. Působnost hasičského sboru v obci je velmi důležitá a většinou i dlouholetá. Sbor zastává hned několik funkcí, a to nejen co se týče požární ochrany, ale zasahuje i do oblasti kulturní a společenské. Zvolené téma vychází z vlastního poznání i zkušeností s členstvím v dobrovolném hasičském sboru.

V mé bakalářské práci se budu snažit upřesnit význam hasičského sboru pro obec a zmapovat všechny aspekty jeho vlivu na její chod. Následně se pokusím zjistit, jaké funkce zastává sbor dobrovolných hasičů v občanské společnosti dané obce a jaký je jeho význam pro různé oblasti života v ní. Ze sociologického hlediska se zaměřuji na organizaci sboru, jeho důležitost pro členy i pro místní obyvatele. Výzkum budu provádět na jedné konkrétní obci.

Bakalářská práce je výsledkem empirického šetření s využitím kvalitativní metodologie prostřednictvím řízených rozhovorů podle návodu. Při studiu literatury jsem se zaměřovala na autory pojednávající o dobrovolnictví, společenském či spolkovém životě v obci a o občanské společnosti. Z literatury jsem čerpala informace, které mi pomohly k hlubšímu nahlédnutí do těchto oblastí. Po prostudování některých titulů jsem zjistila, že nejsou tak přínosné a nenaplnily mé očekávání.

Práce je rozdělena do dvou částí. První část se zabývá současným stavem poznání, kde z prostudované literatury uvádím vybrané charakteristiky občanské společnosti, které by co nejvíce odpovídaly situaci ve zkoumané obci. Dále se zaobírám občanským sektorem, jeho definicí a rozdělením organizací patřící k němu. Jako poslední v této části popisuji pojem hasičství. Zde je uvedena právní úprava hasičské činnosti, její historie a poté rozdělení a popis sborů dobrovolných hasičů. Druhá část je výzkumná. Začíná deskripcí terénu, poté přechází k metodice výzkumu. Dále pokračuje samotným průběhem výzkumného šetření, odpověďmi na výzkumné otázky a končí interpretací výsledků.

1. Současný stav poznání

1.1 Občanská společnost

1.1.1 Občanská společnost – charakteristika

Občanskou společnost lze charakterizovat pomocí mnoha definic. V literatuře jsem se pokoušela hledat charakteristiky občanské společnosti odpovídající velikosti zkoumané obce. Okrajově bych jen chtěla zmínit vývoj pojmu občanská společnost. Tento vývoj rozlišuje John Keane ve 4 fázích:

- „ 1. OS je stále totožná se státem, ale je charakterizována coby omezená, centralizovaná, ale konstituční monarchie;
2. OS se poprvé naprosto odděluje od státu a působí protichůdně vůči státu, kontroluje jeho despoticke mechanismy;
3. OS zůstává oddělena od státu, odděluje se i od intimní sféry rodiny a domácnosti, ale funguje jako podřízená, převážně ekonomická složka regulujícího státu;
4. OS si udržuje předchozí užší vymezení jako samostatná sféra, ovšem vrací se pomocí formy sdružování ke své předcházející kontrolní a doplňující funkci vzhledem k státu“ [Keane citován in Strnadová 2008: 47]

Je zde vidět posun od občanské společnosti, která byla stejná jako politická společnost. Posun pokračuje k popisu současného stavu občanské společnosti. Díky různým organizacím, sdružením či spolkům a společenskému životu ve městě i na vesnici jsou lidé zapojeni do společenského dění. Lidé tak mohou poznat nové věci, jiné lidi, navázat nové kontakty, utvořit si nové názory a postoje, dále mají možnost nahlédnout do nových míst a věcí, které doposud neměli možnost poznat. Občanská společnost tedy napomáhá lepšímu chodu společnosti.

Někteří autoři jako Rueschemeyer, Stephens, Hubner nebo Linz zdůrazňují, že k občanské společnosti patří veškeré podoby občanských sdružení. „Společným a základním rysem občanské společnosti je, že zahrnuje všechny formy občanské angažovanosti, které mají nenásilný, dobrovolný, kolektivní a veřejný charakter“ [Brokl 2002: 27] Strnadová ve své publikaci uvádí zásady, které by měly v liberální občanské společnosti platit. Jednou ze zásad je, aby existovala pluralistická otevřená společnost, společnost dominantních občanů. Občané by měli být odpovědní

za svůj život a měli by mít možnost nezávisle prosazovat vlastní zájmy. Měli by mít možnost nést část odpovědnosti za věci veřejné. V OS by měla existovat míra pospolitosti a solidarity, občanské identity, která dostačuje k sjednocení společnosti kolem základních hodnot a cílů a k utváření společenské důvěry. Měla by zde existovat i vyzrálá politická a občanská kultura a žádná skupina by neměla být trvale zbavena možnosti podílet se na dění ve státě, ať z ekonomických, sociálních, politických či jiných důvodů. [Strnadová 2008: 108] Tyto zásady lze uplatnit i na popisu občanské společnosti odpovídající velikosti zkoumané obce. Obyvatelé obce by měli mít možnost prosazovat své zájmy a být z části odpovědní za veřejné věci. Je zapotřebí, aby mezi obyvateli byli i dominantní jedinci, kteří by byli hlavními aktéry společenského rozvoje obce. Důležité je, aby každý obyvatel vesnice měl možnost se podílet na různých aktivitách a být součástí života v obci.

Občanská společnost je tvořena občany, kteří se dobrovolně podílejí na spravování věcí veřejných. Konají tak mnoha způsoby a jedním z nich je zapojení se do občanských organizací. Občanské organizace jsou formálně ustanovené, soukromé organizace občanů, kteří v nich otevřeně zavádí a řeší otázky veřejného života. [Frič 2016: 13] Občanská společnost je tvořena občany a zároveň je závislá na jejich participaci, občané tak za ni nesou jistou zodpovědnost. Strnadová uvádí, že ke vzniku občanské společnosti je zapotřebí odhodlání občanů a skupin převzít větší či menší odpovědnost za vytváření vlastního života a běh celé společnosti. Pro činnost OS je významný pocit solidarity sdílený všemi jednotlivci a skupinami a orientace, která je získávána na základě shodných sdílených pravidel života ve společenství. [Strnadová 2008: 111-112]

Další autor, který pojednává o občanské společnosti je Lubomír Brokl. V souladu s Lipsetem a Simmelem stanovuje občanskou společnost následovně: „Občanská společnost představuje sféru dynamických, citlivě a zodpovědně reagujících veřejných diskursů mezi státem, veřejnou sférou tvořenou dobrovolnými organizacemi a sférou trhu zahrnující soukromé firmy a sdružení.“ Význam občanské společnosti lze brát z pohledu prolínání základních sfér moderního společenského a občanského života, i se zjištěním jednotlivých hranic a jejich vzájemným propojením. Brokl odkazuje na Janoskiho, který vytvořil schéma sfér společenského života, kde člení společnost na tyto následující čtyři oblasti: - státní sféru (policie, úřednictvo) – soukromou sféru

(rodina, přátelé, společenské skupiny) – tržní sféru (obchod, firmy) – veřejnou sféru (dobrovolná sdružení, skupinové a veřejné zájmy, veřejná sociální péče). Jednotlivé sféry se překrývají, což je pro teorii občanské společnosti podstatné. [Brokl 2002: 24] Tuto koncepci lze použít nejen pro představu utváření OS na státní úrovni, ale lze si ji přetvořit na lokální úroveň. Brokl dále uvádí definice občanské společnosti podle některých autorů. Schmidt definuje občanskou společnost jako „pevně stanovenou veřejnou oblast, zajištěnou svobodou slova a svobodou shromažďování občanů, v němž mohou být svobodně organizovanými, na státu nezávislými asociacemi organizovány a artikulovány společenské zájmy“. Habermas chápe OS jako „prostor, v němž spontánně vznikají nejrůznější organizace a hnutí, které hledají, artikulují a politické veřejnosti hlasitě předkládají problémy privátní životní sféry.“ Václav Havel považoval za OS takovou „společnost, která je otevřena nejrozmanitějším projevům lidského sdružování, ať už založeného na společných zájmech, cílech, názorech, zálibách, či na solidaritě a vůli něco dělat pro své bližní, a která dokáže sebe samu na tomto přirozeném základě strukturovat.“ [Schmidt, Habermas, Havel citování in Brokl 2002: 26-27]

Nekvapil, občanskou společnost definuje jako „sít' občanských sdružení, iniciativ, které tvoří dohromady určitý organismus, jenž je nepolitický... Občanská společnost může být chápána i abstraktněji, jako celková suma občanské angažovanosti...“ Činnosti jako jsou například diskuze, petice či akce, které jsou podnikány občany a ne jednotlivci cílenými ve svůj prospěch, také spadají do občanské společnosti. [Nekvapil 2003: 34] Sdružení skrze sociální kapitál, který vytvářejí, podporují občanskou angažovanost. [Putnam citován in Stachová 2008: 17] Sociokulturní pojetí k analýze OS využívá koncept sociálního kapitálu. Sociální kapitál je zdroj, který vytváří spojení mezi jedinci a pomáhá jim efektivně dosahovat společných cílů. Generalizovaná důvěra je hlavním ukazatelem sociálního kapitálu, představuje tak pomyslnou důvěru ve všechny členy společnosti. [Stachová 2008: 17, 27, 30] Za nejviditelnější vyjádření sociálního kapitálu lze považovat lokální komunitu. Sounáležitost s komunitou směřuje k občanské aktivitě lidí. Jednání dospívající k veřejným cílům ve prospěch místní komunity, lze leckdy spojovat s tvorbou sociálního kapitálu. Místní instituce utužují společenské soužití a udržují tradice, které jsou specifické pro danou lokalitu. Bartkowski tyto místní instituce rozděluje do tří

hlavních skupin. První skupinou jsou lokální média (noviny, zpravodaje, rozhlas). Do druhé skupiny spadají kulturní sdružení a místní spolky usilující o udržování a propagování místních zvyků. Poslední skupinou tvořenou především hasičskými spolky, sdruženími rodičů a sportovními kluby. Aktivita těchto spolků zajišťuje obyvatelům společenské aktivity a poskytuje jim zázemí pro komunitní činnost. Členství v těchto spolcích je prvním krokem pro získání uznání od ostatních a možnost působení v lokální politice.[Stachová 2008: 39]

Skovajsa definuje OS jako prostor, jednání a sdružování mezi rodinou, trhem a státem, zahrnující řadu organizací. Obecně prospěšné společnosti jako jsou spolky, nadace a církve nebo školy a muzea jsou jen některé z příkladů organizací patřící do OS. Kromě této organizované části má OS i neorganizovanou část, do které se řadí neformální společenství a sítě, veřejná shromáždění, demonstrace a samotní občané. OS má svou „neviditelnou“ část, která zahrnuje hodnoty, společenské normy, zvyklosti stanovující jednání občanů. [Skovajsa 2010: 30-31]

1.1.2 Občanský sektor

Pod pojem občanský sektor nespádají jen občanské organizace, ale jeho význam je mnohem širší, jak popisuje Pospíšilová. „Občanský sektor není pouhým souhrnem občanských organizací, ale obsahuje i jejich vzájemné vztahy a interakce, z nichž mnohé vyústily do institucionalizovaných forem v podobě nejrůznějších oborových či územních sítí a střešních organizací.“ [Pospíšilová citována in Frič 2016: 13] Občanský sektor si je vědom své pospolitosti a síle určující její masovost k obhajobě a prosazování svých zájmů a vlivu na formování společnosti. Veřejná správa ustanovuje specifické poradní orgány, napomáhající chodu a provozu těmto organizacím. [Frič 2016: 13] V občanském sektoru občané na rozdíl od veřejného mezi sebou udržují vztahy na základě rovnosti, a na rozdíl od tržního sektoru zahrnuje občanský sektor občanské jednání [Skovajsa 2010: 35]

Nazírání společnosti na občanské organizace je ovlivněno jejím přijetím, ochotou zastávat a zastupovat jejich zájmy i využíváním organizací jako prostředníky mezi vrcholnými politiky, různými skupinami obyvatelstva a společností. Pokud organizace splňují daná kritéria, jeví se i řešení úkolů efektivnější a společností

přijatelnější. Občanské organizace jsou v posledních desetiletích veřejností vnímány jako důvěryhodnější, pokud poskytují kvalitní služby a zastávají zájmy občanů. Jedná se především o organizace týkající se dobročinnosti a služeb poskytovaných občanům. Občanské organizace vykazující ve své činnosti určité politické prvky, mohou být veřejností vnímány jako přijatelné, ale i jako nevěrohodné. Občanský sektor je do jisté míry ovlivněn celkovou modernizací české společnosti. Vývoj občanských organizací znamená jejich zásadní změnu, která se odehrává na pozadí změny životního stylu a vnímání dobrovolnosti, neprofesionalizace a změn hodnot samotné organizace i s ohledem na její další vývoj. [Frič 2016: 60, 64, 111]

Putnam určil jako prvotní příznaky úbytku občanské angažovanosti rostoucí anonymitu společnosti. Ta se projevuje nevšimavostí, uspěchaností doby a změnami životních hodnot. Značnou část volného času nám ubírají elektronická média na úkor fyzické interakce, která má vliv i na soužití partnerů, v němž se preferuje dvoukariérové ovšem v mnoha případech nefunkční soužití. [Putnam citován in Frič 2016: 113] Marek Skovajsa ve svém díle popisuje funkce organizované občanské společnosti a rozděluje ji podle typů. Organizovaná občanská společnost je širším pojmem pro občanský sektor. Občanský sektor může mít i tyto významy, jako třetí, neziskový, dobrovolnický nebo nezávislý sektor. Tyto pojmy v podstatě pojednávají o stejném sociálním prostoru. [Skovajsa 2010: 31]

Organizace občanské společnosti by se měla skládat z těchto 5 znaků:

- 1) Organizovanost – subjekt je do jisté míry institucionalizovaný
 - 2) Soukromý charakter a nezávislost státu – subjekt není součástí státu a ani není státem řízen
 - 3) Zásada nerozdělování zisku – subjekt nerozděluje zisk mezi členy, vlastníky nebo manažery. Zisk musí použít pro naplňování vlastního poslání.
 - 4) Samosprávnost – subjekt je schopen se sám spravovat a má k tomu potřebné struktury
 - 5) Dobrovolnost – subjekt vykonává činnost za spoluúčasti dobrovolníků
- [Skovajsa 2010: 38-39]

Rozdělení organizací občanské společnosti podle typů:

- z hlediska členství: členské X nečlenské
- z hlediska typu činnosti:
 - servisní – organizace v sociální, zdravotní nebo vzdělávací oblasti
 - zájmové – zájmové kroužky, sportovní oddíly, umělecké spolky apod.
 - advokační – věnují se veřejné obhajobě zájmů, např. odbory, lobbistické skupiny nebo organizace na ochranu životního prostředí apod.
- z hlediska prospěšnosti: vzájemně prospěšné X veřejně (obecně) prospěšné
[Skovajsa 2010: 41-42]

3 základní funkce organizací občanské společnosti:

- 1) poskytování služeb - v ekonomickém systému
- 2) advokační funkci (funkci prosazování a obhajování zájmů) - v politickém systému
- 3) budování komunity – v komunitním systému

Další funkce: sebevyjadřovací funkce, ochrana hodnot, inovační funkce, filantropní (nástroje na podporu veřejně prospěšných cílů ze soukromých zdrojů), charitativní/přerozdělovací funkce, podpora pluralismu. [Skovajsa 2010:42-43]

Stát může pověřit plněním veřejných úkolů subjekty, které jsou do jisté míry nezávislé, nemusí tak spoléhat pouze na vlastní složky. Pověření se týká územní i zájmové samosprávy a některých soukromých subjektů, avšak jsou stále součástí občanské společnosti. Jedná se o tyto korporace:

Územní veřejnoprávní korporace – stát představuje největší veřejnoprávní korporaci. Dalšími veřejnoprávními korporacemi nižšího stupně, sdružení osob na teritoriální nebo zájmovém základě jsou v ČR samosprávné územní celky, tj. kraje a obce.

Zájmové veřejnoprávní korporace – průmyslové a profesní komory, veřejné vysoké školy. Jsou zřizovány státem, aby vykonávaly samosprávu mezi členy, hájili jejich zájmy a plnily některé veřejné úkoly.

Soukromé subjekty pověřené výkonem veřejných úkolů – sdružení na ochranu spotřebitelů, myslivecké a rybářské, požární a sportovní sdružení. Stát jim svěřuje řadu úkolů ve veřejném zájmu. Jsou součástí organizované společnosti.
[Skovajsa 2010: 81-83]

1.2 Dobrovolnictví

Všeobecná deklarace o dobrovolnictví z roku 2001, v níž se uvádí: „Dobrovolnictví je základním stavebním prvkem občanské společnosti. Uskutečňuje nejvyšší aspirace lidstva – touhu po míru, svobodě, příležitostech, bezpečí a spravedlnosti pro všechny.“ [Pospíšilová, Frič 2010: 150]

Význam pro dobrovolnictví můžeme vidět z pohledu dobrovolníka, organizace i z pohledu společnosti. Význam pro dobrovolníka tkví v tom, že má možnost se realizovat, posilovat své sebevědomí, má možnost uplatnit své schopnosti a smysluplně trávit svůj volný čas. Organizace díky dobrovolníkům mohou rozšířit a zkvalitnit své služby, což by pouze se svými zaměstnanci nemohly. Dobrovolník je pro organizaci přínosný z hlediska její propagace. Pro společnost má dobrovolnictví přínos v tom, že zapojuje občany do tvorby vlastního životního prostoru a tím tak podporuje občanskou aktivitu. Cílem je tedy posílit sociální soudržnost ve společnosti. [Somrová, Klégrová 2006: 13-15]

Penner prohlašuje, že by nemělo docházet k záměně „dobrovolnictví“ s „pomocí“ jenž je určena pro blízké osoby, kde se projevuje prvek reciprocity a pocitu povinnosti. Určující definice musí být v souladu s organizací, která upřednostňuje veškeré chování ve prospěch cizích osob s důrazem na dlouhodobost a plánovanost prosociálního chování. [Penner in Pospíšilová, Frič 2010: 10] Tošner cituje rozhodnutí Rady EU a říká, že „dobrovolnictví je součástí aktivního občanství a demokracie.“ Dále popisuje dobrovolnou činnost: „Dobrovolná činnost je jednou ze zásadních dimenzí aktivního občanství a demokracie, jejichž prostřednictvím se v praxi realizují evropské hodnoty jako solidarita a zákaz diskriminace, a jež tak přispívají k harmonickému rozvoji evropských společností.“ Dobrovolná činnost je prospěšná jak pro jednotlivce, tak pro obec i společnost jako celek. [Tošner 2014: 4: cit. 08. 10. 2018]

Dobrovolná činnost se dělí na:

Dobrovolnou občanskou výpomoc – vyznačuje se spontánností, neočekáváním finančního ohodnocení. Jedná se o výpomoc v rámci příbuzenstva, rodiny, přátel a sousedů.

Dobrovolnictví vzájemně prospěšné – členové vykonávají činnost v rámci realizace společných cílů a zájmů. Jedná se o činnost v rámci komunity – obce, farnosti, klubu, spolku. Často do této skupiny bývají zařazeni dobrovolní hasiči, kteří některými svými činnostmi nezapadají do této kategorie. Jejich hlavním cílem je chránit osoby či majetek před živelnými pohromami, což spadá spíše pod veřejně prospěšné dobrovolnictví. Vedle toho pro svůj rozvoj a zábavu pořádají různá cvičení, soutěže a plesy, a tak některé organizace mohou vykonávat jak vzájemně prospěšné, tak i veřejně prospěšné dobrovolnictví.

Veřejně prospěšné dobrovolnictví – dobrovolná činnost ve prospěch druhých, která je podobná placené práci. Příjemce se může spolehnout na vymezenou činnost vykonávanou dobrovolníkem. Je zapotřebí, aby dobrovolník znal poslání organizace a byl zodpovědný za svou vykonanou práci.

Dobrovolnou službu – dlouhodobý závazek věnovat se dobrovolné práci mimo svoji zemi. Typické pro tuto službu je dlouhá doba trvání, formalizovaný vztah k organizaci, pro kterou dobrovolník pracuje. Příkladem je dobrovolná služba v zahraničí.

Dárcovství - jednoduchá pasivní forma, kde není zapotřebí většího odhodlání a nadšení.
[Somrová, Klégrová 2006: 7-8]

Tošner spolu se Sozanskou uvádějí ve svém díle oblasti dobrovolnictví:

- Občanská sdružení, účelově zařízené církve, obecně prospěšné společnosti – cílem těchto organizací není zisk, ale poslání a cíl jejich činností
- Ochránci životního prostředí – organizované společnosti s celostátní působností
- Humanitní organizace, organizace pro ochranu lidských práv – organizace založené na dobrovolné činnosti, např. Červený kříž, ale i Sbor dobrovolných hasičů
- Sociální a zdravotní oblast
- Kulturní oblast – obvykle na regionální úrovni
- Sportovní a vzdělávací činnost – např. Sokol, skauti
- Zahraniční dobrovolná služba – v ČR se tento typ dobrovolnictví objevil až po roce 1989 [Tošner, Sozanská 2002: 41- 43, 47]

Dále uvádějí motivy dobrovolnické činnosti. Motivace dobrovolníků je rozmanitá, ale existují 3 základní motivace:

- 1) Konvenční (normativní) – dobrovolník je veden morálními normami svého okolí. Jedná se především o starší lidi, kteří to dělají proto, že se to sluší a patří. Typické pro výpomoc v rodině.
- 2) Reciproční – „dobrovolníci chápou práci jako organické spojení dobra pro jiné a pro vlastní prospěch“. Je zde zájem o nové zkušenosti, nové vztahy apod. Motivace je typická pro dobrovolnictví vzájemně prospěšné.
- 3) Nerozvinutá – dobrovolník svoji motivaci staví především na důvěře v organizaci, ve které působí. Prostřednictvím dobrovolné činnosti se podílí na šíření dobré myšlenky. Tento typ motivace je typický pro dobrovolnictví veřejně prospěšné. [Tošner, Sozanská 2002: 47]

Vzorce dobrovolnictví rozlišujeme na individuální a kolektivní, jak píše i Pospíšilová. U kolektivního dobrovolnictví se dobrovolník přizpůsobuje organizaci, dělá to, co je zapotřebí. Naproti tomu individuální vzorec dobrovolnictví stojí na tom, že se lidé zapojují jen za určitých podmínek a na určitou dobu do dobrovolnické činnosti, podle toho, jak jim to vyhovuje. [Pospíšilová, Frič 2010: 139]

Pospíšilová dále uvádí 6 klíčových dimenzí vzorců dobrovolnictví:

Individuální úroveň

- 1) Styl dobrovolnické participace – Jsou zde zahrnuty základní dobrovolnické aktivity jednotlivců, např. rozsah, intenzita, stabilita, struktura a charakter. Lze sestavit charakteristický profil a analyzovat styl jejich práce prostřednictvím výše uvedených parametrů a sociálně-demografických znaků.
- 2) Motivace dobrovolníků – Analýza zaměřená na motivaci srovnávající motivace různých typů dobrovolníků a hodnotí roli odlišných motivačních faktorů.
- 3) Sociální kapitál dobrovolníků – Zaznamenává sílu a charakter sociálních vazeb dobrovolníka v jeho komunitě, přátelském kruhu, ale i v organizaci pro niž pracuje. Umožňuje například srovnávat sociální kapitál různých typů dobrovolníků s lidmi, kteří nevykonávají dobrovolnické aktivity. [Pospíšilová, Frič 2010:31, 32]

Kolektivní úroveň

- 4) Organizace dobrovolnictví – organizační struktura je tvořena organizační dimenzí dobrovolnictví. Díky tomu lze zjistit, jak se projevuje variabilita organizačního kontextu dobrovolnických aktivit a na jaké úrovni je organizační struktura ve srovnání s jinými zeměmi.
- 5) Kulturní rámec dobrovolnictví – zahrnuje například hodnoty, sdílené ideály lepší společnosti, tradice, ovlivňující přístup společnosti k dobrovolnictví, tradiční normy občanské zodpovědnosti.
- 6) Společenská hodnota a podpora dobrovolnictví – poukazuje na význam připisovaný dobrovolnictví ve společnosti, dále na podporu dobrovolnictví ze strany vlády a na prestiž a obraz dobrovolnictví. [Pospíšilová, Frič 2010: 32]

Trendy dobrovolnictví 21. století

Pospíšilová uvádí 9 klíčových trendů určující ráz dobrovolnictví 21. století, které našli E. Evans a J. Saxton.

- Nárůst znalostních dobrovolníků na úkor manuálních. Dobrovolníci stále méně vykonávají podřadnější práci, dnešní dobrovolníci chtějí vědět, co zajímavého jim dobrovolnická práce přinese. V současnosti pracují více pro sebe, tento aspekt se promítá do všech ostatních trendů.
- Úpadek časově stimulovaných dobrovolníků a vzestup věcně stimulovaných dobrovolníků. Dobrovolníci mají tendenci si vybírat, komu a kde jsou ochotni svůj čas poskytnout. Dnešní dobrovolníci se více začínají podobat placeným zaměstnancům, chtějí vědět, co dostanou i co dávají. Rozdíl pořád zůstává v tom, že nedostávají mzdu.
- Díky zvyšující se potřebě profesionalizovaného dobrovolnického vedení dochází k zefektivňování činnosti občanských organizací.
- Prostřednictvím dobrovolnictví se zvyšuje komunitní sociální kapitál. Lidé bez dobrovolnictví mají menší potřebu i příležitosti poznávat někoho jiného. Dobrovolnictví pomáhá lidem poznávat nové lidi, ale i jejich sousedy a kolegy.
- Mladí lidé si rádi sami určují, do čeho investují své peníze a svůj volný čas. Dávají přednost aktivnímu občanství a to buď v lokálním či globálním

měřítku. Role dobrovolníka je příliš neoslovuje. Nechtějí se stát součástí organizace pobírající podporu od státu.

- Narůstající trend firem, které pro své zaměstnance stále častěji vyhledávají dobrovolnické aktivity. Dobrovolnická činnost pomáhá stmelovat tým, zlepšovat morálku a dodávat nové a různorodé zkušenosti.
- Lidé projevují zájem podle toho, v jaké fázi života se nacházejí. Z toho důvodu zájem o dobrovolnictví stoupá a klesá.
- Občanské organizace se snaží zpopularizovat a předložit svou činnost veřejnosti v tom nejlepším světle, v tom tkví produktizace dobrovolnictví.

„Kromě čistě individuálních charakteristik dnešních dobrovolníků, jako jsou motivace a zaměření činnosti, mluví také o institucionálních a kolektivních aspektech.“

[Evans, Saxton citováni in Pospíšilová, Frič 2010: 18-19]

Mary Merrill zahrnuje mezi 6 globálních trendů v dobrovolnictví zcela jednoznačně i významové, organizační a komunitní prvky:

- Časový stres - čas se stává vzácným a dobrovolníci mají pocit, že ho mají k dispozici stále méně. Po občanských organizacích, ve kterých pracují, vyžadují, aby se snažili přizpůsobovat co nejvíce k jejich časovým možnostem.
- Geografická variabilita definice a hodnoty dobrovolnictví. Pojem dobrovolnictví obsahuje mnoho významů, které způsobují jistá nedorozumění týkajících se významu a hodnoty dobrovolnictví.
- Dobrovolnické programy se stále více zaměřují a vytvářejí práci pro důchodce nebo se soustředí na mládež.
- Dobrovolnické programy rozdělují své činnosti do skupin, podle důležitosti. Důležitá je angažovanost lidí zastupující všechny třídy společnosti.
- Druh pomoci a její vliv na širokou veřejnost, sociální skupiny a upevnění sounáležitosti o vzájemné pomoci. Jednou z největších výhod dobrovolnictví je jeho viditelný dopad, jak na širokou veřejnost tak i samotné dobrovolníky, jež je pozitivně ovlivněna projevem sounáležitosti.

- Informační technologie začínají hrát svou roli i v dobrovolnictví, díky nimž se zvyšuje jeho dostupnost, rozmanitost a flexibilita. [Merrill citována in Pospíšilová 2010: 19]

1.3 Hasičství

Z důvodů zvýšení účinnosti a součinnosti hasičských záchranných sborů upravují zákonodárci jejich činnost., „Zákon o požární ochraně, Hasičském záchranném sboru České republiky, integrovaném záchranném systému, krizovém řízení a prevence závažných havárií. Nařízení vlády, vyhlášky, resortní směrnice a některé další předpisy týkající se Hasičského záchranného sboru České republiky. Působnost Hasičského záchranného sboru ČR, jeho úkoly i kompetence v oblasti požární ochrany, krizového řízení, civilního nouzového plánování, ochrany obyvatelstva a integrovaného záchranného systému upravují zákony, které Parlament České republiky projednal a schválil v červenci 2000 s účinností od 1. ledna 2001.“ [Hasičský záchranný sbor ČR 2019: cit. 12. 03. 2019]

Jednou ze základních složek integrovaného záchranného systému (IZS) je hasičský záchranný sbor ČR. Ten má za úkol zabezpečit řízený postup při přípravách na neobvyklé události a při konání záchranných a likvidačních pracích. Spolupráce HZS ČR je vedena nejen s ostatními složkami IZS, ale i s jinými orgány státní správy, orgány samosprávy, právníky a fyzickými osobami, neziskovými organizacemi a sdruženími občanů. [Hasičský záchranný sbor ČR 2019: cit. 12. 03. 2019]

Organizační struktura

Hasičský záchranný sbor ČR je strukturálně rozvětvená instituce, členěná do následujících odvětví. „Hasičský záchranný sbor ČR (HZS ČR) tvoří generální ředitelství HZS ČR, které je organizační součástí Ministerstva vnitra, 14 hasičských záchranných sborů krajů, Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku a Záchraný útvar HZS ČR (dislokace Hlučín a Zbiroh). Součástí Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR jsou také vzdělávací, technická a účelová zařízení: Školní a výcvikové zařízení HZS ČR, Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč, Technický ústav požární

ochrany Praha a Skladovací a opravárenské zařízení HZS ČR.“ [Hasičský záchranný sbor ČR 2019: cit. 12. 03. 2019]

Každý hasič musí složit před výkonem služby přísahu, která zní: „*Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Služební povinnosti budu plnit řádně a svědomitě a nebudu váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit i vlastní život*“ [Hasičský záchranný sbor ČR 2019: cit. 12. 03. 2019]

1.3.1 Historie

V roce 1953 nastává zásadní restrukturalizace v požární ochraně z důvodu přijetí zákona o státním požárním dozoru a požární ochraně. Základ požární ochrany byl budován podobně jako u vojenských organizovaných složek a součástí výkonných požárních jednotek se staly i veřejné a závodní jednotky. Za požární bezpečnost bylo odpovědné ministerstvo vnitra, kterému podléhaly národní výbory a orgány státního požárního dozoru. [Hasičský záchranný sbor ČR 2019: cit. 12. 03. 2019]

Nový zákon o požární ochraně, který byl přijat v roce 1958, zapříčinil úbytek vlivu, rozpad a následně i rozdělení dosud sjednocené požární ochrany. Orgány národních výborů se staly nadřízenými veškerých státních orgánů požární ochrany. Ti však nedisponovali dostatkem zkušených odborníků a některé pozice byly zrušeny. Řadu státních funkcí převzal Československý svaz požární ochrany. [Hasičský záchranný sbor ČR 2019: cit. 12. 03. 2019]

Profesionální požární ochrana prošla zásadními změnami počátkem 70. let, kdy technické zásahy převýšily klasické výjezdy k požárům. Významný nárůst dopravních nehod nebo například úniky chemikálií a časté živelné pohromy nutí hasiče k rozšiřování vybavení a dovedností na nové typy zásahů. Během let dochází k postupnému nahrazování některých technických služeb a sbory přebírají kompetence státních orgánů v úseku prevence a samotného provádění záchranných a likvidačních prací. Bylo potřeba tedy upravit legislativu a v roce 1985 byl vydán zákon o požární ochraně, který s menšími obměnami je platný dodnes. Tento zákon mj. stanovuje základní povinnosti fyzických osob a firem v oblasti požární ochrany a vymezuje

kompetence hasičů při dozoru nad dodržováním těchto povinností. [Hasičský záchranný sbor ČR 2019: cit. 12. 03. 2019]

Uspořádání společnosti se změnilo na základě životního stylu lidí, který se začal měnit v průběhu 20. století. To mělo za následek, že některé tradiční společenské činnosti zanikly nebo vznikly nové. U činností s dlouhodobou historií se změnili jejich nositelé, např. u hodových zábav to bývala mládež. Později se organizátorem přirozeně stala nejspolehlivější organizační složka v obci, většinou to byl sbor dobrovolných hasičů. Zvyky a obřady přetrvávající celá staletí pozvolně přecházely z jednotlivých sociálních vrstev dané komunity do organizované podoby. Postupem času se staly součástí spolkového života. [Románková 2008: 11-12: cit. 03. 10. 2018] V 19. století začaly vznikat první dobrovolné hasičské sbory, některé z nich obnovily svou tradici po roce 1989 a jsou aktivní dodnes. Zastoupení těchto sborů se silnější tradicí se nachází především ve venkovských obcích jižních a západních Čech a v části Vysočiny, zejména z hlediska počtu členů a z hlediska počtu sdružení na obyvatel obce. [Kůsová 2013: 379]

Pavlišťík uvádí, že SDH díky nezaměnitelné společenské reputaci, měl výjimečné postavení ve společenském životě obce. Obyvatelstvem nejvíce ceněné vlastnosti byla ochrana majetku, vzájemná pomoc a udržování rozvoje obce a jejího kulturního života bez ohledu na sociální postavení obyvatelstva. SDH si získala prestiž mimo jiné i provozováním „samaritánské služby“ na které se podílely i ženy ve sboru. Odborná úroveň této služby byla podmíněna účastí členů na dlouhodobých kurzech či jednorázových školeních. Archivace činnosti sboru, například vedením hlášení o požáru, průběhu konaných schůzí, evidence členů, majetku a vedení kronik, spadala do povinností představenstva sboru. V průběhu času se evidence činností značně změnila, přibyla povinnost vykazování hlášení příslušným orgánům apod. [Pavlišťík 2003: 143-146: cit. 20. 09. 2018]

Co se týče, vzdělávání vlastních členů, tak tato činnost sboru byla velmi dobře organizována. Na schůzích se předčítaly hasičské časopisy, dále se četly aktuální stati odborných pojednání o smyslu či poslání hnutí, informace o novinkách v jeho organizaci, legislativě a o technických věcech. Sbor se v obci prezentoval účastí na akcích, kterých se účastnili uniformovaní členové, což přispívalo k výjimečnému

postavení sboru v obci. K prvotnímu poslání, ke kterému patřila ochrana životů, zdraví, majetku a zvířat přibíla spoluúčast na konání společenských akcí obce. Koncem 20. století začalo představenstvo sboru vymýšlet nové aktivity ke zvýšení zájmu nastupující generace. Z dokumentů popisující činnost SDH je patrné plnění stanov, které dodávaly sborům osobitý charakter. Toto vystupování veřejnost vnímala jako součást hasičské tradice. Některé byly typické jen v místě působnosti sboru, některé se vyskytovaly v širším regionu. Příkladem je provolávání „zdaru vlasti“ nebo „hasičstvu“ při zahájení nebo závěru valných hromad a schůzí. Prokazování úcty členům patřilo také k významným rysům sboru. Dále to byly obřadové a zvykové aktivity, jako je svatební průvod člena, koupě svatebního daru, pietní akce apod. V poslední době se častěji dodržuje oslava kulatých narozenin členů sboru. Významné postavení sboru podtrhuje kvalitní a obyvatelstvem oceňované pořádání a propagování kulturních a společenských akcí. [Pavlišťík 2003: 144-147: cit. 20. 09. 2018]

1.3.2 Sbor dobrovolných hasičů

Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR v souladu se zákonem o požární ochraně vydalo doporučený postup pro zřizování jednotek požární ochrany. „Zřízení jednotky sboru dobrovolných hasičů (dále jen „SDH“) obce a zabezpečení její připravenosti k zásahu (akceschopnosti) dle § 29 zákona o PO je z organizačního, materiálního i finančního hlediska v samostatné působnosti obcí. Obce v samostatné působnosti zřizují jednotky SDH obcí k hašení požárů a provádění záchranných prací při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech a plnění dalších úkolů v oblasti ochrany obyvatelstva (evakuace, varování, nouzové přežití obyvatelstva apod.). Potřeba jednotek SDH obcí se významnou měrou ukazuje v posledních letech zejména při živelních pohromách (povodně, větrné smrště apod.), kdy jsou zpravidla jedinými subjekty v obci, které poskytují pomoc při plnění úkolů při mimořádných událostech včetně základní pomoci obyvatelstvu.“ [Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR 2014: 2: cit. 13. 03. 2019]

Kůsová uvádí, že v ČR je 85% zastoupení sboru dobrovolných hasičů, jsou tak nejvýznamnějším typem spolků z hlediska rozšíření. Sbory se nacházejí především v nejmenších obcích a představují jediné spolky i prostory určené k setkávání místního obyvatelstva. Dále jsou dobrovolní hasiči nejrozšířenějším sdružením, které plní i funkci rozvoje komunity. Přestože jde o tradiční sdružení, počet

členů sboru ve většině regionů roste díky mladé generaci. Kůsová ve své publikaci dále poukazuje na Wellmanna, Veselou a Šmahela, kteří pojednávají o komunitní teorii. „... z hlediska komunitní teorie, podle které mladí lidé dávají přednost účasti na aktivitách spojovaných s nelokálními symbolickými komunitami“. [Kůsová 2013: 379, 386]

Podle ustanovení ministerstva vnitra se jednotka sboru hasičů charakterizuje podle:

- počtu členů,
- začlenění v kategorii, která následně určuje územní působnost a dobu trvání dojezdu jednotky na místo zásahu
- technického zaměření a možnosti zasahovat v rozsahu omezeném velikostí jednotky a její vybaveností odpovídající technikou [Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR 2014: 3-4: cit. 13. 03. 2019]

Dále se jednotky člení do skupin podle působnosti:

a) kategorie jednotek s působností na vyčleněném území i s jeho přesahem:

- JPO I – jedná se o jednotky HZS kraje, které opouští stanici do dvou minut od vyhlášení poplachu a dojezdovým časem 20 minut z místa působiště,
- JPO II – jedná se o jednotky SDH obce, které opouští stanici do pěti minut od vyhlášení poplachu a dojezdovým časem 10 minut z místa působiště; tyto jednotky se zpravidla zřizují v obcích nad 1000 obyvatel,
- JPO III – jedná se o jednotky SDH obce, které opouští stanici do 10 minut od vyhlášení poplachu a dojezdovým časem 10 minut z místa působiště; tyto jednotky se zpravidla zřizují v obcích nad 1000 obyvatel,

b) kategorie jednotek zasahující na svém stanoveném území, výjimkou jsou nepředvídatelné události vyžadující si v souladu se zákony zásah mimo vyznačené území

- JPO IV - jednotka HZS podniku,
- JPO V - jednotka SDH obce s působností zpravidla na území obce, která ji zřizuje,
- JPO VI - jednotka SDH podniku,
- JPO N - jednotka SDH obce nebo podniku, která není zařazena do plošného pokrytí území kraje jednotkami. Požadavky na jednotku jsou stejné jako u JPO V. [Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR 2014: 3-4: cit. 13. 03. 2019]

SDH vybrané obce je jednotka spadající do kategorie JPO II a JPO III. Na žádost operačního střediska může zasahovat na území obce i cizí jednotka SDH či požární hlídka zařazená do výjezdového plánu předchozí smlouvou o vzájemné pomoci. [Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR 2014:4: cit. 13. 03. 2019]

Základní povinností každé jednotky je plnění následujících úkonů:

a) *požární zásah* – představuje činnost zahrnující nalezení, uhašení a následný dozor nad požářištěm podle příslušných předpisů

b) *záchranné práce* – provádí se při živelných katastrofách a jiných výjimečných událostech; cílem je zamezení ohrožení života, zdraví, životního prostředí či majetku

c) *v úseku ochrany obyvatelstva* zabezpečuje případnou evakuaci či varování obyvatel, označuje oblasti s nebezpečnými látkami a dekontaminují postižené oblasti, dále poskytují humanitární pomoc a zajišťují podmínky pro přežití

d) Výjezdová jednotka při opouštění základny povinně ohlašuje změnu polohy příslušnému operačnímu středisku HZS kraje [Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR 2014:17-18: cit. 13. 03. 2019]

2. Výzkumná část

2.1 Výzkumný terén

Můj výzkum probíhal ve sboru dobrovolných hasičů jedné obce na severu východních Čech. Obec leží v okrese Náchod v Královéhradeckém kraji. S rozlohou 1971 ha¹ se řadí k větším obcím, proto je územně členěna na horní a dolní. Přesto v obci žije pouze 512 obyvatel.²

Poloha obce se nachází v klidném prostředí Kladského pomezí bezprostředně u polských hranic a je součástí CHKO Broumovsko. Největší předností obce je především její umístění do centra krásné přírody. Dominantní skalní útvary lákají spoustu turistů a horolezců. V obci se tak díky turismu nachází dostatek pracovních příležitostí, největší koncentraci zaměstnanců tvoří zahraniční automobilová firma zaměřující se na výrobu ostříkovačích a hadicových systémů. Patří k největším a nejstabilnějším zaměstnavatelům v regionu. Zaměstnává přes tisíc zaměstnanců³ nejen z regionu, ale i ze sousedního Polska.

Obec provozuje mateřskou i základní školu, dvě dětská hřiště, sportovní areál s halou, tenisovými kurty a volejbalovým a fotbalovým hřištěm. Občanům slouží konzum, pošta a několik pohostinství. Nejvýznamnější památky v obci tvoří kostel Povýšení svatého Kříže a zámek, navštěvované jsou i místní skály s dobře fungujícím turistickým informačním centrem. Tato vybavenost je roztržena do obou částí obce.

V horní části obce žije větší část obyvatelstva. Má zde totiž větší občanské zázemí a sportovní vyžití, jako je obecní úřad, pošta, mateřská škola, konzum, hospoda a dětská hřiště. Dolní část je spíše podřízena turistickému ruchu, žijí zde především občané provozující ubytování pro turisty a zbylí starousedlíci. Nachází se zde zámek, základní škola, turistické informační centrum a různá pohostinství.

Spolková činnost v obci

V současnosti můžeme v obci zaznamenat činnost třech spolků – Sbor dobrovolných hasičů, tělovýchovná jednotka Jiskra a mateřské centrum Á-draček. Nachází se zde i klub důchodců, který se pravidelně schází v prostorách hasičské

¹ Zdroj: Oficiální stránky obce Adršpach [citováno 15. 4. 2019]

² Zdroj: Kronika obce Adršpach

³ Zdroj: Continental.jobs [citováno 15. 4. 2019]

zbrojnice, obecního úřadu nebo místního zámku. Ve spolupráci s obcí pak pořádají různé výlety a návštěvy výstav apod. V obci však nepůsobí jen tyto spolky, ale o kulturní či sportovní vyžití se zde starají i různá uskupení občanů.

TJ Jiskra zajišťuje prostory pro sportovní vyžití, nabízí různé sportovní kroužky pro děti i dospělé a zprostředkovává případné účasti na různých turnajích. Jiskra se podílela i na pořádání společenských akcí v obci, avšak v důsledku generační obměny v posledních letech její činnost začíná upadat. Pod záštitou tělovýchovy nově vznikl horolezecký oddíl. Ten využívá prostory tělovýchovy, kde jim nedávno byla vybudována lezecká stěna. Horolezecký oddíl začal pořádat i soutěž v lezení a boulderingu. Na popularitě získávají i nové sporty a akce, čehož je příkladem festival „Highline meeting“, který se letos opět pořádá. Tato akce si získala oblibu nejen u místních, ale i u zahraničních nadšenců.

Dalším spolkem je mateřské centrum Á-dráček. Členkami jsou především maminky s dětmi, které vymýšlí výlety a akce pro své ratolesti. Také pomáhají obci s pořádáním kulturních akcí. S podporou obce a dalšího spolku pořádají pohádkový les a karneval.

Obec zaštiťuje a sponzoruje veškeré akce konané místními občany. Sama se v poslední době snaží rozšiřovat nabídku kulturního vyžití konané v prostorách místního zámku. Pořádané besedy, výstavy, trhy, divadelní či filmová představení se setkávají s pozitivními ohlasy občanů i turistů.

Sbor dobrovolných hasičů

O historii a činnosti SDH se dozvídáme také z jeho kroniky.⁴ Do roku 1945 působily v obci dva dobrovolné hasičské sbory a jeden tovární sbor. Jednalo se především o sbory s německým členstvem. První sbor byl založen horní části obce roku 1881, spolek čítal 70 aktivních a 30 pasivních členů. Zhruba ve stejné době vzniklo tovární hasičstvo o téměř 20 členech. V dolní části obce byl sbor založen v roce 1882 se 40 zakládajícími členy. Vybavení sborů v té době bylo velmi skromné, sbor v horní části obce měl k dispozici koňskou stříkačku a o její dopravu se museli starat sedláci, avšak vlastnil hasičskou zbrojnici. Tovární hasičstvo se mohlo pochlubit vlastní motorovou stříkačkou, kterou však ochotně zapůjčovaly. Sbor v dolní části obce si první

⁴ Zdroj: Kronika Sboru dobrovolných hasičů Adršpach

stříkačku pořídil z obecních peněz a jejich vlastní garáž byla postavena až v roce 1897. Spolek také pořádal různá každoroční cvičení a jubilejní slavnosti.

Český sbor dobrovolných hasičů byl založen 1. srpna 1945. Zakládající členská schůze se sešla v místním hostinci v horní části obce za účasti 18 členů. Dřívější založení českého sboru nebylo možné kvůli nedostatečnému počtu českého obyvatelstva. První dva roky po založení se především řešily věci ohledně vybavení sboru a někteří členové byli posíláni do kurzů. Sbor kvůli malé účasti na schůzích zavedl i jistá opatření, jako bylo řádné omluvení a pokud tak člen neučinil, musel zaplatit pokutu. Problém s malou účastí byl dlouhodobou záležitostí, a řádné omluvení o neúčasti je do značné míry povinné i dnes. Od pokut se již odpustilo, ale vedení docházky bylo povinné až do posledních let. V poslední době se však začíná uvažovat o jejím znovu zavedení. V současnosti má sbor 50 členů. Součástí sboru dobrovolných hasičů se v roce 2006 stal i kroužek mladých hasičů a úspěšná činnost s dětmi pokračuje dodnes. Kroužek navštěvuje 15 dětí a svůj čas jim věnují dva členové sboru.⁵

Výbava sboru se podle zaznamenaných údajů rok od roku zlepšila, především v posledních dvaceti letech. Především z obecních peněz a od příležitostných sponzorů se nakupovaly ochranné pomůcky, oděvy, technické vybavení, stříkačky a hasičská vozidla, která se v průběhu let obměňovala a přibývala nová. V roce 1998 byl sbor přemístěn z tehdejší hasičské zdrojnice z dolní části obce do nové zbrojnice v horní části. Od tohoto roku začaly postupné opravy a zdokonalování výbavy, které trvají dodnes. V současné době je sbor na velmi dobré úrovni, co se týče vybavenosti. Disponují plně funkční zbrojnicí, dvěma hasičskými vozy, velitelským vozidlem a dalšími potřebnými i nadstandardními věcmi. Na základě vybavenosti a zkušeností, sbor spadá do kategorie JPO III.⁵

První zmínky o společenských akcích se objevily v roce 1946. Jednalo se o Silvestrovské vepřové hody a ples, který zařizovali tři členové z hasičského družstva. Ovšem o rok později se ples již mohl pochlubit i tombolou s krásnými cenami. Další pořádanou akcí byla Maškarní merenda a vzpomínkový večer narozenin T. G. Masaryka. Až do roku 1974 nebyly v kronice některak uváděny společenské akce,

⁵Zdroj: Kronika Sboru dobrovolných hasičů Adršpach

místa byl zmíněn hasičský ples nebo taneční zábava. V roce 1974 se sbor zúčastnil i oslav 1. Máje, dále jsou zmínky o posvícenské zábavě. Následující roky se začaly pořádat akce členů i pro jejich děti, kde byly uspořádány posezení s opékáním buřtů a dětskými hrami. Tyto akce vzbudily nejen v dětech, ale i v členech velký zájem a chuť v nich nadále pokračovat. Hasiči se začali zapojovat i na pořádání dětského dne, postupem času i na čarodějnicích. V posledních letech akce pro děti, na kterých hasiči vypomáhali, začaly přibývat. Jsou to akce typu karneval a pohádkový les. Nejvýznamnější akcí byl a je hasičský ples, který se v minulých letech pořádal i víckrát do roka. V současnosti se pořádá z kraje roku, ale pořád si udržuje svou výjimečnost.⁶

Výčet akcí, na kterých se členové sboru podílí, tím nekončí. Je už dlouhým zvykem pořádat různá posezení pro členy, která sloužila pro utužení vztahů a sblížení členů. Mezi nejtradičnější akcí patří opékání praseta pro členy a jejich rodiny. Dále je zvykem pořádat různé zájezdy, například na Moravu do vinných sklípků, zámků či jiných památek. Dobrovolní hasiči se také po dlouhou dobu účastnili různých hasičských závodů. Dříve se také v rámci Mezinárodního dne žen navštívily ženy členů s kytkami a přáním, o této zvyklosti bylo poprvé datováno v roce 1980. Co se týče zvyklostí konajících se v rámci utužování vztahů mezi členy, udržují se následující činnosti: zásah na svatbě člena sboru, pořízení daru a blahopřání k jubilejním narozeninám člena, uctění památky člena při jeho úmrtí.⁶

Sbor také ctí další tradice týkající se hasičstva. V hasičské klubovně lze najít hasičské symboly, jako je vlajka, znak a i patron hasičů Sv. Florian. Jednou ze zajímavostí, která byla uvedena v kronice, je posvěcení nového vozu knězem. To proběhlo v rámci oslav 130. výročí od založení sboru. Další tradicí je oceňování členů, ke kterému dochází při valných hromadách. Oceňují se za věrnost a dlouholetou činnost pro sbor i za jejich příspěvky k jeho zlepšování.

2.2 Cíl a výzkumné otázky

Cílem mé práce je zjistit jaké funkce zastává sbor dobrovolných hasičů v občanské společnosti dané obce a jaký je jeho význam pro různé oblasti života v obci. Rozhodla jsem se zaměřit na dobrovolné hasiče a jejich vykonávanou činnost ve

⁶ Zdroj: Kronika Sboru dobrovolných hasičů Adršpach

spojitosti s fungováním zkoumané obce. Zjišťovala jsem, jak je jejich činnost vnímána obyvatelstvem.

Po stanovení výzkumného cíle následovala tvorba výzkumných otázek:

- 1) Jaké jsou důvody členství v SDH?
- 2) Jakým způsobem je SDH organizována a jaké vztahy panují uvnitř organizace?
- 3) Čím je SDH specifické s ohledem na místo působení?
- 4) Zapojují se do činnosti SDH ženy? Jaké zde plní funkce?
- 5) Jaké jsou vztahy mezi členy sboru a obyvateli obce?
- 6) Jaké jsou vztahy SDH s ostatními organizacemi, které působí v obci a mimo obec?

2.3 Metodologie

Jedná se o kvalitativní výzkum, pro který jsem si zvolila metodu sběru dat prostřednictvím rozhovoru řízeného podle návodu. Hendl tento typ definuje následovně: „Návod k rozhovoru představuje seznam otázek nebo témat, jež je nutné v rámci interview probrat. Tento návod má zajistit, že se skutečně dostane na všechna pro tazatele zajímavá témata. Je na tazateli, jakým způsobem a v jakém pořadí získá informace, které osvětlí daný problém. Zůstává mu i volnost přizpůsobovat formulace otázek podle situace. Rozhovor s návodem dává tazateli možnost co nejvýhodněji využít čas k interview. Současně umožňuje provést rozhovory s několika lidmi strukturovaněji a ulehčuje jejich srovnání. Pomáhá udržet zaměření rozhovoru, ale dovoluje dotazovanému zároveň uplatnit vlastní perspektivy a zkušenosti.“ [Hendl 2005: 174]

2.4 Vzorek respondentů

Výběr respondentů jsem se snažila provést tak, aby byly zastoupeny tři základní věkové kategorie (mladší, střední a starší generace). Celkem jsem provedla 10 rozhovorů, z toho šest se členy sboru dobrovolných hasičů a čtyři s obyvateli obce. U rozhovorů s hasiči jsem se snažila, aby zde byla zastoupená i ženská část sboru. Dále pro mě byla podstatná funkce dotazovaných členů, abych mohla co nejlépe nahlédnout do struktury sboru. U obyvatel obce byl zastoupen jeden muž a tři ženy, jedna z nich byla i manželkou člena sboru. Přehled všech respondentů je uveden v příloze. (viz. tabulka č. 1)

2.5 Sběr a zpracování dat

Scénář rozhovoru byl vytvářen pomocí výzkumných otázek, které byly stanoveny na začátku výzkumu. Vytvořila jsem si dva scénáře rozhovoru, jeden pro obyvatele obce a druhý pro členy sboru. Rozhovory pro členy sboru byly zaměřeny na život v obci, členství ve sboru, jeho samostatný chod a na činnosti. Dále se otázky v rozhovorech soustředily na spolupráci sboru s ostatními organizacemi, jak v obci tak i mimo ni. Rozhovory pro obyvatele sloužily jako doplňující a obsahovaly otázky týkající se oblasti života v obci, společenských akcí, zhodnocení spolkové činnosti v obci a zaměření na činnost dobrovolných hasičů.

Rozhovory byly s respondenty předem domluvené na místě, kterým jim vyhovoval. Někteří další oslovení respondenti z jistých důvodů náš rozhovor zrušili, proto se tak nemohl uskutečnit. Průběh všech poskytnutých rozhovorů byl po celou jejich dobu nahráván na nahrávací zařízení v telefonu. Hned na začátku rozhovoru byli respondenti obeznámeni s důvodem našeho setkání, který se týkal mé bakalářské práce s názvem Sbor dobrovolných hasičů a jeho funkce v obci. Následně jsem je ujistila o anonymitě rozhovoru a dotázala se jich, zda budou souhlasit s nahráváním. Všichni respondenti souhlasili.

Následně jsme přešli k samotnému dotazování. První otázky byly kladeny ohledně života v obci (jak dlouho zde žijí, zda se jim tu líbí apod.) Jednalo se o otázky, které pomohly respondentům se rozmluvit. Byla jsem překvapena, že respondenti odpovídali otevřeně, nenuceně a velmi obsáhle. U většiny případů jsem nemusela používat žádné doplňující otázky, někteří respondenti odpovídali tak rozsáhle, že zahrnuli do své odpovědi i informace týkající se dalších otázek.

Rozhovory byly spíše přirozeným dialogem. Pomocníkem u rozhovorů mi byl připravený scénář, který sloužil k udávání směru k jednotlivým okruhům otázek. Otázky byly kladeny různorodě podle kontextu vedeného rozhovoru. Rozhovory byly různě dlouhé, některé byly okolo 15-30 minut a jiné trvaly 40-60minut. Po skončení rozhovoru jsem respondentům poděkovala za jejich čas a odpovědi. Rozhovory byly následně přepsány a převedeny do programu MAX-QDA. S pomocí programu jsem sestavila soubory kódů, které byly aplikovány na sesbírané rozhovory. (viz. příloha č. 5)

Soubor s okódovanými segmenty byl příliš rozsáhlý, proto jsem se rozhodla uvést do výsledné části pouze jejich příklady.

2.6 Výsledky

V této části práce budou probírány a analyzovány výsledky z rozhovorů. Níže se nachází výzkumné otázky, které jsou, mimo interpretace výsledků, doplněny o ukázky odpovědí respondentů.

Pro začátek bych ráda shrnula hodnocení respondentů týkající se života v obci. V této otázce většina respondentů projevuje velkou spokojenost. Větší část by v obci uvítala více kulturního využití a zapojení se do společenského dění. Některým respondentům se aktuální nabídka možností zdála vyhovující. Jeden z respondentů uvedl, že dříve měl větší potřebu se účastnit více akcí a provádět víc činností. Postupem času se potřeby změnily. Životní fáze člověka hraje velkou roli v jeho potřebách, které se na jejich základě mění. Respondenti často uváděli, že velký vliv na dění v obci mají samotní obyvatelé. V porovnání s minulostí nastala velká změna ve vztazích. Dříve se lidé více stýkali a sdíleli spolu svůj čas, dnes si každý drží jistý odstup od kolektivního setkávání. To se odráží nejen mírou účasti na akcích a jejich počtu, ale i na fungování místních spolků. Všichni respondenti se shodli na tom, že momentálně nejspolehlivějším spolkem je SDH. Bez něj by se většina společenských akcí nepořádala, je tak považován za nezbytnou součást obce.

Jelikož se obec rozděluje na horní a dolní část, zajímalo mě tedy, zda obyvatelé toto rozdělení ještě vnímají. Někteří respondenti uvedli, že rozdělení přetrvává spíše u starších obyvatel, i když se toto tvrzení nijak nepotvrdilo. Jeden z respondentů uvedl, že toto rozdělení se uplatňuje v případech, kdy se projednávají investice. Obyvatelé z obou částí vesnice spolu vychází a stýkají se. Žádný z dotazovaných nepopřel některé neshody mezi obyvateli, ty jsou však považovány za přirozený jev v každé společnosti.

1) Jaké jsou důvody členství v SDH?

Respondenti uváděli různé důvody, které je vedly k jejich členství ve sboru dobrovolných hasičů. Každý z nich se stal dobrovolným hasičem z několika důvodů. U většiny z nich velkou roli hrála rodina, ve které bylo zvykem, že následovník další generace se stane také členem. To dokazují následující příklady odpovědí:

„A jinak tady k hasičům už mě vedl táta od malička. On byl taky u hasičů i s jeho dvěma bráchy. Takže jsem tou hasičinou vlastně vyrůstal.“ (Rozhovor 1, hasič)

„No bylo to spíš, kvůli tomu, že se to tak dědilo. Otec byl no a tak dál a dál...“

(Rozhovor 4, hasič)

Dalším nejčastějším důvodem bylo poskytnutí pomoci potřebným lidem. Někteří členové toužili pomáhat jiným a místní hasičský sbor se jim zdál jako výborný prostředek jak tuto potřebu uspokojit. U některých odpovědí bylo zřejmé, že pocit vyplývající z poskytnutí pomoci druhým nebyl prvotním důvodem členství. Tento pocit se však stal dodatečnou motivací pro snahu dále pokračovat v činnosti u sboru. Ovšem největší odměnou pro ně je odezva od zachráněných lidí.

„Prostě ta odezva je to nejhezčí, co na té hasičině je. ... Nebo třeba teďka ty úrazy, ztracený lidi, tak ten závěr, když to dobře dopadne a je to všechno v pořádku. Tak ta odezva od těch lidí je takový pocit naplnění a s tím se dá žít, dalších spoustu

let.“ (Rozhovor 4, hasič)

„ ... k výjezdu jdu, protože to беру jako takový poslání.“ (Rozhovor 2, hasič)

Některé respondenty ke členství vedla jejich touha stát se hasičem již z mládí. Obdivovali činnost dobrovolných hasičů, lákaly je například závody, kterých se členové sboru účastnili. Také to byl pro ně nejatraktivnější spolek, který v obci působil.

„Tak viděl jsem kdo tam je a co tam ty hasiči dělají. A ani tady nic moc nebylo. A v tý době jsem byl ještě mladej, a bylo to takový trošku adrenalinový, bylo to zajímavý.“

(Rozhovor 3, hasič)

„Tak důvod byl ten, že se mi to vždycky líbilo...“ (Rozhovor 2, hasič)

V rozhovorech jsem se zaměřila i na podporu od rodiny, která ovlivňuje působení člena ve sboru. Všichni respondenti se shodli, že podpora je důležitá. Pokud by ji člen ve své rodině neměl, jeho zájem o členství ve sboru by se postupem času vytratil. Respondenti tedy byli vděční za podporu ve své manželce a rodině.

„Tak ono to musí být. Myslím si, že právě to vážne tam, kde ta úplná podpora není. ... Když to řeknu takhle, tak u nás doma, když zahouká siréna, tak jde všechno stranou a jedu. Všichni se rozestoupí a jen „běž, běž“. Takže podpora tam je.“ (Rozhovor 5,

hasič)

Co se týče podpory člena, podařilo se mi získat pohled i ze stran dvou manželek. Obě manželky své muže podporují a berou „hasičinu“ jako jejich koníček. Jedna z nich je členkou sboru, díky tomu vidí rozdíl v míře podpory z pohledu manželky hasičky a „nehasičky“. Jakožto manželka, která je zároveň i členkou sboru má větší přehled o činnosti dobrovolných hasičů, tím pádem i větší pochopení. Avšak zda je toto tvrzení pravdivé se mi nepodařilo potvrdit.

„Myslím si, že já jako manželka hasiče a ještě k tomu velitele. Tak mám proto větší pochopení, že jsem i ta členka. No prostě žijeme tou hasičinou, to samé moje mamka, táta, ty taky. Taky Jája, ta je taky členkou a má za manžela hasiče. Prostě mi přijde, že to chápeme víc.“ (Rozhovor 6, hasička)

„Výjezdy mi nevadily, protože jezdil pomáhat a taky to byl jeho koníček. Ted'ka se těch výjezdů moc neúčastní ze zdravotních důvodů. Ale jinak brigády a takový ty věci, to prostě k tomu patří. Je to jeho koníček, takže to toleruju... „ (Rozhovor 8, obyvatelka)

Důvody uvedené respondenty dokazují důvěru ve sbor a víru ve smysluplnost hasičské činnosti. Dále se ukazuje, že sbor přináší členům uspokojení jejich potřeb po uplatnění a pomoci ostatním, na druhou stranu sbor díky nim funguje a dále se rozvíjí. To odpovídá nerozvinutým a recipročním motivům dobrovolnické činnosti, které jsou uvedeny v podkapitole 1.2. Podpora od rodiny je důležitá a nezbytná k tomu, aby členové dlouhodobě setrvali ve sboru a vykonávali aktivní činnost.

2) Jakým způsobem je SDH organizován a jaké vztahy panují uvnitř organizace?

Sbor dobrovolných hasičů má určenou organizační strukturu. Hlavním představitelem sboru je starosta, po něm následují velitel a jeho zástupce. Následují funkce jako velitelé družstev, hospodář, kronikář a strojníci. Starosta sboru má za úkol především administrativu a chod schůzí. Velitel má ve sboru důležitější roli, tou je vedení a rozdělování úkolů při zásazích, dále také nese s tím spojenou odpovědnost za zásah. Jeden z respondentů poznamenal, že sbor měl zatím velké štěstí na lidi, kteří tyto funkce vykonávali. Obětovali sboru svůj volný čas a posunuli ho o kus dál.

Chod sboru závisí na obětavosti všech jeho členů. Velmi důležitý je čas, který mu obětují, ale důležitější je oddanost dané činnosti, trpělivost, ukázněnost, obětavost a mnoho dalších vlastností. Oproti minulosti je hasičská činnost více

upravena předpisy, kvůli prevenci jejich porušení, je proto poslušnost a kázeň velmi důležitá. Jedná se nejen o životy a zdraví členů, ale i nezúčastněných občanů. Kvůli rostoucím nárokům jsou hasiči patřící do výjezdové jednotky povinni chodit na lékařské a preventivní prohlídky, různá školení a doplňující vzdělání.

Vybavenost sboru, jeho pravomoci a povinnosti kupříkladu i dojezdové časy k zásahům, jsou určeny zákonem. Kategorie dobrovolných sborů jsou uvedeny v podkapitole 1.3.2. Činnost výjezdové jednotky je podle respondentů na velmi dobré úrovni. Vybavenost sboru vidí jako nadstandardní a neustále se modernizující. Někteří respondenti uvádějí, že od jejich začátků ve sboru se v průběhu několika let odehrály velké změny, týkající se nejenom zázemí sboru, ale celkově i hasičské činnosti.

„Jako je to tak celkově, i ta výbava hasičská jde dopředu i ta technika. Dřív jsme mohli jezdit k výjezdům i v botaskách, dneska už to nejde. Musíme mít přilbu, zásahový oděv.“ (Rozhovor 1, hasič)

S vybaveností a provozem sboru velmi úzce souvisí i jeho financování, proto tato část nebyla v mém dotazování vynechána. Největší finanční oporou je obec, která je zároveň zřizovatelem. Dostatečná vybavenost sboru je především v jejím zájmu. Dále respondenti uváděli, že bez sponzorů by se některé akce nebo nákupy vybavení nemohly konat. Nejčastějšími sponzory jsou místní podnikatelé, Lesy ČR, místní firma, dále se využívají i různé dotace či fondy. SDH disponuje i vlastními prostředky získanými z pořádání společenských akcí (např. hasičský ples) nebo ze sběru železa.

„Vlastně jako hasiči, co se týče výjezdové jednotky, tak to je majetek obce. A jestli chtějí být vlastně v jistotě, tak ty hasiči musejí být trošku vybavený. A tak tady je investice nutná. ... Jako většinou je to formou těch sponzorských darů. Třeba i jeden podnikatel nám koupil vzduchovku pro děti, aby mohly trénovat na soutěže...“ (Rozhovor 6, hasička)

Ohledně sponzorů jsem při rozhovorech narazila na jistou věc, kterou každý dobrovolný sbor nemá. Touto výjimečností je jistá spolupráce s místní firmou, která díky krátkému dojezdovému času získala od pojišťovny výhodnější smlouvu. Během roku se pravidelně trénuje evakuace a simulace zásahů. Na oplátku firma poskytuje hasičům zázemí na konání plesu a jisté sponzorské dary.

„Spolupráce je i s místní firmou. Ta zas je kvůli lepšímu pojištění, oni totiž musí zajistit nějakou bezpečnost proti požáru. A pojistka se odvíjí od toho, jak moc jsou zabezpečený. ...“ (Rozhovor 4, hasič)

Součástí SDH je už několik let kroužek mladých hasičů. Jeden z respondentů vzpomínal na začátky kroužku, zmiňoval jisté obavy ze strany některých členů o zájem a délku trvání kroužku. Po pár letech se stal kroužek mladých hasičů jednou z chloub sboru, začal se klást větší důraz na vzdělání a podporu jejich činnosti. Pro děti je kroužek přínosný nejen v tom, že poznají hasičské prostředí a naučí se různé věci z požární oblasti, ale dále se naučí poslušnosti, spolupráci s jinými dětmi a také jak se nechat od někoho vést. V současnosti je kroužek pod vedením dvou vedoucích, kteří jim věnují mnoho času a trpělivosti. V poslední době se kroužek potýká s malým počtem členů. Tento generační jev způsobuje problém s utvářením družstev na závody. Kvůli malému počtu členů jsou mezi nimi větší věkové rozdíly, což není úplně vhodné. Z tohoto důvodu se utvořila družba s jiným sborem a na závodech se prezentují oba sbory společně. Respondenti často doufali, že někteří jedinci z kroužku budou nadále pokračovat v hasičské činnosti, avšak to je přání do vzdálené budoucnosti, které je ovlivněno mnoha faktory.

„Vždycky na schůzích to je taková chlouba toho spolku, protože hasičských spolků je hrozně moc, ale kterej by se staral o výchovu mladejch, tak těch zas tolik není. Takže na to se klade velkej důraz... A hasiči jsou taky rádi, protože mohou pracovat s nějakým materiálem, kterej se jim třeba jednou i vrátí. Je to prostě nejistá investice do budoucnosti, ale bez toho to nejde. A hlavně je to i hezký, protože když se na to koukáš, jak je to baví, tak je to pěkný.“ (Rozhovor 3, hasič)

Respondenti také odpovídali na otázky týkající se vztahů ve sboru. Všichni se shodli, že jsou na dobré úrovni. Nikdo nepopřel příležitostný výskyt neshod mezi členy. Mezi nejčastější patří mezigenerační neshody, které vznikaly především změnou členů ve výboru. Starší členové rádi vzpomínali na rodinnější atmosféru, užší kolektiv a jejich pohled na vedení sboru pochází z dob jejich začátků. Mladší členové se snaží chodit sboru efektivně směřovat dopředu s ohledem na zvýšené nároky, bezpečnost zásahu a využití moderních technologií. Tyto neshody nejsou nijak vážné a jejich cílem je jistý kompromis. Všichni mají stejný zájem, a to především

pomáhat druhým lidem. Dále je to snaha o lepší a plynulejší chod sboru.

„... Třeba když jsme převzali tady to vedení, tak jsme to trochu překopali. Ne, že bychom to překopali celý, to ne, ale nějaké změny byly. Jako vážili jsme si toho, co tady udělali, ale chtěli jsme něco zlepšit. ...“ (Rozhovor 1, hasič)

„Takže někdy je to taková ta „žabomyši“ válka. Jinak ne. Samozřejmě, někdo si myslí, že by to někdo dělal líp. ... Ale beru to jako snahu to někam posunout, aby to šlapalo prostě líp. Nejsou to naschvály ... spíš to jsou návrhy jak to posunout dál. V tom dobrým smyslu teda.“ (Rozhovor 3, hasič)

Někteří respondenti dále uváděli, že v rámci dobrých vztahů s ostatními členy dochází i k vzájemné výpomoci v běžném životě. Aby se vztahy dále utužovali, pořádají hasiči různé akce či společná sezení. Nezapočítávají se sem schůze ani různá školení. Jedná se o akce typu zájezdů nebo občasných posezení při sportovních událostech. Dále se pořádá i pro rodinné příslušníky posezení s opékáním prasete, což už je ve zvyku spoustu let. Zábava se pořádá i po výroční schůzi členů, na tuto část jsou také zvány manželky. Někteří respondenti však poukázali na jejich menší účast oproti jiným obdobím. Tyto akce jsou brány i jako poděkování za odvedenou činnost.

Sbor dobrovolných hasičů se odlišuje od ostatních spolků různými zvyklostmi, příkladem je oslovení „bratři a sestry“. Oslovení se používá především na formální úrovni, jako jsou výroční valné hromady či slavnostní příležitosti. Respondenti uváděli, že toto oslovení symbolizuje vztah mezi členy. Vystihuje vzájemnou důvěru hasičů, která je zapotřebí při zásazích, kde nasazují svůj život. Na rysy sboru, který se díky nim odlišuje a stává výjimečným, poukazuje ve své publikaci Pavlišík. Další příklady těchto rysů jsou v podkapitole 1.3.1.

Dobrý kolektiv a dobré vedení sboru utváří celkový dojem, který je důležitý pro získávání nových členů. Do sboru většinou vstupují lidé příbuzní a známí členů, kteří mají největší povědomí o činnosti ve sboru. Další možností jak získat nové členy je prostřednictvím hasičského kroužku pro děti, kde je nejen vychovávána další generace, ale také je zde mnohdy možnost zlákat i jejich rodiče.

Pro chod SDH je podstatné dobré vedení a finanční zabezpečení, které naznačují poklidný chod sboru a dobré vztahy v něm. Vztahy mezi jednotlivými členy jsou z důvodu spolehnutí se jeden na druhého poměrně bezkonfliktní. V některých případech

dochází ke generačnímu střetu, který se vyznačuje rozdílnými názory, ale zároveň pročištěje atmosféru a vztahy mezi nimi. Členové mají stejný cíl, ale cestu k němu vidí odlišně. Sbor se tak pomalu ubírá novými směry i díky příchodu nových členů a jejich rozdílnými pohledy na věc. Tito členové začínají do sboru přicházet i novými cestami, což v minulosti nebylo obvyklé. Dobrovolní hasiči se tak přizpůsobují změnám v chodu sboru a provádí stanovené úkony nejlépe podle svých schopností a možností. To se přibližuje k principům kolektivního dobrovolnictví, o kterém je zmínka v kapitole 1. 2.

3) Čím je SDH specifické s ohledem na místo působení?

Sbor se nachází na specifickém místě, které je proslulé krásnými přírodními útvary a náročnějším terénem. Obec, ve které působí je umístěna ve výběžku na hranicích s Polskem, s tímto umístěním je spojena složitější dostupnost jak pro obyvatele, tak i pro ostatní složky IZS. Z toho důvodu je v zájmu všech zúčastněných, aby byl sbor schopen zastávat základní úkony do příjezdu ostatních složek. K rychlejším zásahům napomohlo i zrušení pomyslných hranic, které určovaly místa působnosti sborů. Nyní se k zásahům vysílají sbory podle časů dojezdu.

„No je to kvůli umístění, kvůli té lokalizaci obce. Je tady hodně velký turismus a hodně těch zásahů je v těch skalách. ... Takže než do té lokalizace přijedou profesionální hasiči nebo i záchranná služba ... V létě je to třeba dvacet minut, možná i dýl a v zimě je to třeba i pětadvacet minut. No a to pro toho člověka a i na tu pomoc je dost dlouho.“ (Rozhovor 1, hasič)

Dalším specifíkem je vybavenost sboru. Sbor již pět let disponuje automatizovaným externím defibrilátorem (AED). Nově se začíná školit a zaučovat s hydraulickým vyprošťovacím zařízením, které jim letos přibude. Respondenti uváděli, že tato větší vybavenost přináší další zodpovědnost a starosti týkající se zvýšení časových nároků na školení a údržbu. Na druhou stranu jsou rádi, že tato zařízení mají k dispozici. Například pomocí AED mohou zachránit život někomu z obce, především lidem důchodového věku.

„... A už jenom pomoc tomu místnímu člověku, kdyby náhodou zkolaboval, než přijede záchranka, což u té zástavy srdce je každá minuta velmi důležitá.“ (Rozhovor 3, hasič)

Respondenti také často poznamenávali, že postavení SDH v obci je nenahraditelné. V obci není jiný spolek, který by popřípadě mohl sbor nahradit. Hasiči jsou první možností, koho požádat o případnou pomoc pokud je potřeba něco zařídit.

„A obec se bez hasičů taky neobejde, to je jejich taková „druhá ruka“. Ta spolupráce je tak častá, bez těch hasičů nemyslitelná, že už se nad tím ani nepozastavujeme.“

(Rozhovor 3, hasič)

Posledním úspěchem hasičů byla účast v soutěži Dobrovolní hasiči roku 2018. Dotazovaní hasiči se shodli na tom, že je to nejenom dobrá vizitka sboru, ale i možnost představení své práce, kterou dosud brali spíše jako veřejnou povinnost. Sbor se umístil v kategorii výjezdových jednotek na čtvrtém místě z východních Čech. To svědčí o dobře odvedené práci členů. Někteří z hasičů uvedli, že díky tomuto dosaženému ocenění členové získali větší povzbuzení a elán pro činnost do dalších let.

„... Tak proto jsme se přihlásili do té soutěže, aby ty lidi věděli, že to není žádná sranda. A hlavně já jsem z té soutěže byl nadšený, že konečně někdo ocení tu práci těch chlapů. Ti kolikrát i nasazují svůj život. ... A zase jsme je trošku i proslavili, lidi si říkali "jo tyhle, ty v té soutěži skončili na čtvrtém místě"“. (Rozhovor 1, hasič)

Anketa dobrovolní hasiči roku slouží k ocenění dobrovolných hasičů za jejich obětavý přístup a profesionalitu nejen u zásahů, ale i u činnostech výchovných a preventivních. Hlavním úkolem je informovat veřejnost o činnostech dobrovolných sborů a jejich nezbytnosti. Jsou to právě oni, kteří zasahují u požárů, nehod či u přírodních katastrof. [Anketa dobrovolní hasiči roku, cit. 15. 4. 2019]

V podkapitole 1.3.2 je zmínka o faktu, že SDH často působí v menších obcích, kde jsou jediným aktivním spolkem. V mém případě toto tvrzení zcela neplatí, protože místní dobrovolní hasiči nejsou sice jediným spolkem v obci, avšak zastávají funkci organizátora kulturního a společenského života a především jsou pro občany jistotou díky svým zkušenostem v oblasti poskytnutí první pomoci. Z toho důvodu je sbor v obci nenahraditelný. Jeho aktivity slouží i jako propagace obce i za hranice regionu.

4) Zapojují se do činnosti SDH ženy? Jaké zde plní funkce?

V rámci mého výzkumu jsem chtěla zjistit, jak se pohlíží na ženy v hasičském sboru. Hasičská činnost je brána spíše jako mužská záležitost, ženy již v minulosti byly

brány jako výpomoc při společenských akcích. Dnes se ženy dostávají i do vedoucích funkcí sboru a stávají se součástí výjezdových jednotek. Ve zkoumaném sboru ženy v současnosti nejsou součástí výjezdové skupiny a ani nevykonávají vedoucí funkce, v minulosti však již jedna žena součástí výjezdové skupiny byla. Funkce kronikářky a hospodářky jsou taktéž zastávány ženami, ostatní členky nezastávají volené funkce. Ženy se především starají o běžný úklid zbrojnice (např. mytí oken, úklid kuchyně), podílejí se na organizaci akcí a vypomáhají na nich u občerstvení, tomboly apod. Výpomoc na akcích však zajišťují i manželky či přítelkyně, které členkami nejsou. Jejich výpomoc se využívá především na hasičském plese.

„Jako já když najdu ženu, která by s námi v tý výjezdový jednotce byla, tak ji beru všema deseti. Ne kvůli tomu, že je to žena, ale že si vážím toho zapojení do sboru. Nebo když se tady najde žena, která by dělala starostku, tak ať dělá starostku. Pokud jich bude víc, tím líp.“ (Rozhovor 1, hasič)

Kromě činností, které ženy vykonávají ve sboru, jsem se dále zaměřila na pohled na tuto záležitost ze strany mužů. Všichni dotazovaní respondenti pohlíželi na ženy ve sboru pozitivně, nebránili by se ani navýšení jejich počtu. Oceňují především jejich nezastupitelnost v klidnějších chvílích a přípravě zlepšování zázemí pro členy sboru. Jejich činnost považují za přínosnou a občas i obohacující. Aktivním členkám je vždy poděkováno na výročním zasedání. Nejdůležitější je však zájem a chuť vykonávat danou činnost, než zda danou činnost vykonává muž či žena.

„No tak určitě jsou vítány. Jako když budou chtít k výjezdům, tak není problém, ale musí tam být ten zájem. ... Prostě lidi, kteří nemaj zájem a objeví se jednou za rok na výroče, tak jsou v podstatě tady k prdu no.“ (Rozhovor 5, hasič)

Ve zkoumaném sboru vykonávají dvě členky své volené funkce již dlouhodobě. Zbývající členky jsou aktivní, i když pro veřejnost jejich práce není tak viditelná, ovšem pro mužské členy sboru nepostradatelná. Nově příchozí členky jsou však stále vzácností.

5) Jaké jsou vztahy mezi členy sboru a obyvateli obce?

Respondentům byly kladeny otázky týkající se vzájemných vztahů. Členové sboru hodnotili vztahy s občany vesměs pozitivně. Nezastírali, že se najdou tací, kteří mají na hasiče negativní pohled. Někteří respondenti uvedli, že v minulosti tento

pohled převládal, bylo to především v období, kdy obec přispívala na opravu zbrojnice a na koupi auta. Existují totiž tací obyvatelé, pro které je pohled investování obecních peněz hlavním kritériem pro utváření názoru na hasiče. Dodnes mezi částí obyvatel setrvává i jistý předsudek.

„Jako myslím si, že tady je předsudek v tom, že to tady máme takový „jakože sedíme, kávička i pivečko a pohodička.“ (Rozhovor 5, hasič)

Aby vyvrátili tento předsudek, snaží se hasiči svůj sbor propagovat a informovat o své činnosti. Respondent, který má propagaci na starosti uvedl, že neúčinnějším prostředkem jsou sociální sítě. Hasiči si jsou vědomi, že v dnešní době je propagace důležitá, zviditelnění sboru může být prospěšné i kvůli potenciálnímu sponzoringu. Zveřejňují se fotografie z akcí, výjezdů, brigád i ze cvičení, dále jsou to informace o zásazích. Snahou je zachytit a informovat o co nejvíce činnostech, aby měla veřejnost neustále přehled. Lidé často tento názor změni v době, kdy sami potřebují hasičskou pomoc, jak uvedli někteří respondenti. Došlo i k několika případům, kdy hasiče lidé po zásahu vyhledali, aby jim mohli poděkovat.

Často dochází také k nepřímému příspěvku na chod sboru. Příkladem může být sběr železa, kdy hasiči zajistí odvoz nepotřebného železa, majiteli tím odpadá starost o zajištění likvidace a výtěžek pak putuje do hasičské kasy. Zde můžeme vidět prvek vzájemné výpomoci. Další formou nepřímé finanční podpory jsou příspěvky do tomboly, kdy dochází k darování přebytečných věcí, které jsou nové, nebo v dobrém stavu. V neposlední řadě lidé hasičům přispívají na chod formou zakoupení vstupenek na sborem pořádaný ples a to i v případě, že se na ples nedostaví a nákup vstupenek je vyloženě symbolický za účelem podpory.

Obyvatelé hodnotí činnost hasičů velmi kladně. Jsou si vědomi toho, že hasiči zde plní více funkcí než jen tu ochrannou.

„No tak já bych řekla, že nebýt hasičů, tak tady v obci není vůbec nic. Je to asi největší komunita tady nějakého toho spolku. A jako maj tendenci, co se týče čarodějnic a dětskýho dne, tak to zázemí té obci dělat. Bez nich by to prostě nešlo.“ (Rozhovor 7, obyvatelka)

„Ale vím, že to tady funguje, že to ty lidi baví, baví to i malý děti. A určitě tohle má nějaký smysl. Takže to i hrozně rád podpořím.“ (Rozhovor 9, obyvatel)

Respondenti nejvíce zmiňovali spoluúčast hasičů na pořádání společenských událostí v obci, tyto akce považují za vydařené, avšak v jednom z rozhovorů padla zmínka o jejich úbytku. Úpadek těchto akcí je dán menší účastí obyvatel.

„Činnost hasičů, tu hodnotím velice dobře. Protože nejde jen o zábavu, ale jde o záchranu lidských životů a i majetku.“ (Rozhovor 8, obyvatelka)

Jsou zde vidět i prvky solidarity mezi občany. Jeden z dotazovaných respondentů uvedl i vlastní zkušenost, kdy mu hasiči pomohli.

„Jo už nám tu párkrát pomohli. Když měli sběr železa, tak nám tu odstěhovali starý kotel. A před několika lety, jak tu byl ten silný vítr, tak soused, co je hasič, tak nám tu s pár chlapy pomohl poopravit střechu a zlikvidovat pár větví.“ (Rozhovor 10, obyvatelka)

Dobrovolní hasiči projevují solidaritu nejen svým sousedům. Svou pomoc poskytují i lidem z jiného koutu republiky. Jedná se o finanční či hmotný dar nebo o fyzickou a technickou pomoc při mimořádných událostech. Respondenti v této souvislosti často vzpomínali na zasahování při povodních v jedné z obcí Olomouckého kraje. Přispívají dále i na různé celorepublikové sbírky, většinou se tak děje na popud některého z členů sboru.

Dalším z mých dotazů byl, do jaké míry jsou informováni o činnosti hasičů. Většina odpovídajících zde uvedla, že jejich informace pocházejí z doslechu od jiných obyvatel. Někteří pak odpověděli, že se občas o některých aktivitách sboru dozvědí z místního zpravodaje a jeden respondent se informuje na sociálních sítích. V jednom z rozhovorů padl názor, že by informace pro veřejnost mohly být rozsáhlejší. Podle odpovídajícího chybí například přehled o kroužku mladých hasičů. Další dotazovaný se přiznal, že se o hasiče příliš nezajímá a informace má pouze z doslechu, ale působení hasičů v obci vnímá jen v pozitivním smyslu. Nejvíce do povědomí obyvatel se hasiči dostali, díky již zmiňované soutěži Dobrovolný hasič roku 2018. Dotazovaní obyvatelé zhodnotili tuto účast jako velmi reprezentativní nejen pro sbor, ale i pro celou obec.

V současnosti ubývá mylných předsudků o činnosti a chodu sboru díky zvýšené propagaci a informacím z jednotlivých výjezdů a akcí, které jsou fotograficky zdokumentovány a zveřejňovány v obecním zpravodaji a na sociálních sítích. Nejvíce však stále k pozitivnímu vnímání veřejností přispívá poskytnutí pomoci některému z obyvatel obce. Do povědomí se sbor dostává nejen kvůli sousedské solidaritě, pomoci a pořádaným společenským akcím, ale i díky takovým událostem jako je například hromadný sběr železa, jimiž výrazně ulehčují práci obci i jejím občanům. Solidarita však není zaměřena pouze na oblast jejich působnosti, ale finanční, technická a fyzická pomoc směřuje i do daleko odlehlejších končin republiky. Sbor pozitivně vnímá vznikající symbiózu mezi jím a obyvatelstvem, které mu přenechává své nepotřebné prostředky k následnému využití.

6) Jaké jsou vztahy SDH s ostatními organizacemi, které působí v obci a mimo obec?

V této části výzkumu jsem se snažila zmapovat veškeré vztahy hasičů s okolními organizacemi. Největší spolupráce probíhá především s obcí. Většinu společenských akcí pořádá SDH s její spoluúčastí. Ze strany obce bývá pomoc především finanční nebo spočívá v zajišťování potřebného počtu dobrovolníků. Celkově hasiči vyhodnotili tento vztah jako velmi dobrý. Obec, jakožto jejich zřizovatel, vždy hasiče podporovala a na oplátku jí zase pokaždé pomohli oni, tato výpomoc je sborem brána jako samozřejmost. Činnosti provozované ve spolupráci s obcí, se mimo zmiňované společenské akce týkají především jejího provozu. Sbor tak zabezpečuje hlídky v období sucha, obstarává proplach kanalizace a silnic, stará se o zalévání zeleně. V létě jsou nápomocni při řízení dopravy v obci, kvůli obrovskému náporu turistů. Respondenti uváděli, že spolupráce vždy závisela na aktuálním obsazení zastupitelstva, avšak vždy došli společně ke kompromisu. Ohledně této problematiky byla některým dotazovaným položena otázka týkající se působení členů SDH v místním zastupitelstvu. Výhodou je možnost zasahování do zásadních rozhodnutí, členové sboru v něm mohou ostatním zastupitelům vysvětlit potřebné informace. V zastupitelstvu bývají většinou jeden či dva hasiči.

SDH dále spolupracuje s dalšími místními spolky. Dříve se jednalo hlavně o TJ Jiskru, s nimiž pořádali společenské akce jako dětský den, čarodějnice, atd. Činnost tělovýchovné jednoty začala upadat a nyní se již neúčastní pořádání společenských akcí. V obci se uskutečňují další akce zaměřené především na děti, které pořádá mateřské

centrum Á-dráček. Maminkám s organizací pomáhá SDH, jejich spolupráce byla navázána na základně přátelských vztahů.

„ ... Vlastně karneval tak ten se dělá ve spolupráci s Á-dráčkem, s tím mateřským centrem. Ale to je jen, že jsme spolužačky, tak jsme se daly do kupy. Vlastně ona je vedoucí Á-dráčku a já jsem u hasičů ... „ (Rozhovor 6, hasička)

Sbor dobrovolných hasičů pro děti pořádá spoustu akcí, proto často spolupracují i s místní školkou a školou. Jednou z těchto akcí je každoroční Den s hasiči, kdy dětem naplánují celodenní program. Program začíná vždy vybranou exkurzí, poté následuje odpolední odpočinek a nakonec zavítají do místní hasičské zbrojnice, kde mají možnost si prohlédnout hasičské vybavení a dozvědět se spoustu informací týkající se samotných zásahů, ale i případné prevence. Hasiči se tak snaží vzdělávat budoucí generaci v oblasti požární ochrany. Další výhodou pořádání této akce pro školku a školu je propagace kroužku mladých hasičů.

„ ... V loni jsme byli v broumovské stanici na exkurzi, předloni jsme byli v Hradci. Tam jela i škola a dostali jsme se na dispečink. Takže děti mohly vidět, jak to vypadá, když někdo volá o pomoc a co se správně říká. No a že volají i děti, že některé to zkoušejí z nudy a jak se vlastně na všechno přijde. ... “ (Rozhovor 6, hasička)

Další činností týkající se vzdělávání dětí je výpomoc na hasičském táboře Soptík konaném zde v obci. Pořadatelem je sousední hasičský sbor, který ve spolupráci s místním sborem připravuje na jeden či dva dny program týkající se simulace zásahů. Členové připraví kulisy a fingují například dopravní nehodu nebo požár, děti mají za úkol zasáhnout. Hasiči se snaží děti učit především praxí.

Spolupráce SDH na společenských akcích sahá i za hranice obce. Už několik let vypomáhají s řízením dopravy na cyklistických závodech Rallye Sudety MTB, které jsou pořádány sousedním městem.

Hasiči především spolupracují se složkami IZS. Při zásazích se zpravidla setkávají s profesionálními hasiči a s ostatními dobrovolnými sbory. Respondenti spolupráci a vztahy s ostatními hodnotí na dobré úrovni. Někteří vzpomínali na jejich začátky, kdy ta spolupráce s profesionálními hasiči trochu kolísala. Stejná situace nastala i s dalším profesionálním sborem, se kterým začali hasiči spolupracovat po zrušení hranic. V tomto případě chvíli trvalo, než se hasiči sešli a zjistili mezi sebou,

co lze od koho očekávat. Vztahy mezi hasiči musí být založeny na důvěře, při zásazích nejde jen o záchranu jiných životů, ale musí především chránit ty své a svých kolegů. V případě, že se vyskytne nějaká nesrovnalost a rivalita, musí být při samotném zásahu zapomenuta. Sbory si navzájem musí vypomáhat. Někteří respondenti zmínili případ mezi nimi a jedním nepřilíš vybaveným sborem se slabší členskou základnou. Technika zkoumaného sboru je nadstandardní a její zapůjčování jinému sboru závisí jen na dohodě. Touto doplňující technikou jinak disponují především profesionální hasiči.

Dalšími složkami pracujícími se sborem jsou Policie ČR, Záchránná zdravotnická služba, Skalní záchránná služba a Lesy ČR. SZS byla založena z iniciativy horolezců působící v oblastech CHKO Broumova. Slouží jako pomocná síla složkám IZS při úrazech ve skalních terénech. Vztahy této složky se sborem jsou na velmi dobré úrovni, jeden z respondentů byl i členem SZS. Později se však rozhodl přejít k místnímu sboru dobrovolných hasičů. I další respondenti si pamatují spolupráci s nimi ještě z dob, kdy byly sdružením horolezců.

„... ještě když nebyli ofiko skalní záchránná služba, tak jsme to spolu tohle obstarávali jako horolezci. Jako kde byly přichystané nosítka, dělali jsme místopisy a tyhle věci, aby se vědělo, když volám z tohohle bodu tak je tady přístup a takhle se sem dostaneme.

A oni teď taky fungují vlastně takhle, jako prostředníci, že my když doběhneme, tak už tam jeden z nich je. ... Ale prostě přiběhnou, protože znají ty skály líp.“

(Rozhovor 5, hasič)

V poslední době se začala uskutečňovat velká společná cvičení pro všechny složky IZS. Poslední cvičení probíhalo v místních skalách a simulovaly se případy a zásahy, které by v místě mohly nastat. Pro hasiče byla připravena různá stanoviště, kde bylo zapotřebí snést zraněnou osobu, ošetřit ji nebo zahájit oživování prostřednictvím AED. K dispozici byl i vrtulník a tak se nacvičoval transport osoby na místa pro něj dostupná. Při těchto cvičeních dochází ke zkvalitňování spolupráce složek, což přispívá k lepším vzájemným vztahům.

Členové sborů se tedy spolu navzájem stýkají na školeních a cvičeních, dříve jim ke sblížení sloužily závody. Těch se místní dobrovolní hasiči přestali účastnit z důvodů stárnutí sboru a nedostatku mladších členů. Roli v tom hrály i následné

neúspěchy, poté nastupující nová generace tuto činnost neobnovila. Některé sbory se na základě dobrých vztahů rozhodly vytvořit družbu. Zkoumaný sbor má družbu s SDH Veba, s ním se každý rok střídají v hostitelství druhého sboru. Plánují se různé výlety, pořádají se soutěže formou zábavy a nakonec se uskuteční posezení s opékáním. Navzájem se také zvou na výroční valné hromady. Na valnou hromadu jsou zváni i zástupci jiných sborů a zástupci SZS.

SDH spolupracuje s mnoha organizacemi, především s těmi, které spadají do IZS. Spolupráce s nimi se neustále zkvalitňuje díky probíhajícím cvičením. Setkání mezi těmito složkami probíhá za situací, které neumožňují jakýkoliv prostor pro neshody či znaky rivality. Pro zlepšení vztahů se utvořila družba s jedním ze sborů, na jejímž základě se pořádají různé zábavné akce. Dobrovolní hasiči svou činností zasahují i do oblasti vzdělávání a prací s mládeží. Jejich cílem je rozšířit povědomí a ukázat nebezpečí hrozící z požárů, dopravních nehod apod. Ke spolupráci s jinými spolky dochází především v rámci společenských akcí. Míra a kvalita spolupráce je dána osobními vztahy hlavních aktérů ve spolcích.

Po zjištění všech činností, které SDH vykonává, jsem se ho snažila přiřadit podle podkapitoly 1.1.2 a kapitoly 1.2 k odpovídajícím organizacím občanské společnosti a dobrovolným činnostem. Činnost sboru odpovídá zájmovým organizacím, z části však spadají i do servisních, které poskytují záchranné i vzdělávací služby. SDH představuje specifickou organizaci spadající jak pod veřejně prospěšnou, tak i pod vzájemně prospěšnou organizaci. Výčet jejich činností je značně rozsáhlý, kromě požární ochrany a poskytnutí základní zdravotní péče, dále pořádají soutěže, akce a zábavy. Zaměření své činnosti na mládež, poskytování služeb veřejnosti, starání se o jejich bezpečnost a informovanost obyvatel, především prostřednictvím moderních informačních prostředků, patří mezi globalizační trendy v dobrovolnictví, které jsou uvedeny v kapitole 1.2.

Závěr

Cílem mé práce je zjistit jaké funkce zastává sbor dobrovolných hasičů v občanské společnosti dané obce a jaký je jeho význam pro různé oblasti života v této obci. Zodpovězení cílů výzkumu se v jeho průběhu ukázalo jako nelehký úkol. Výsledky se mi podařilo získat pomocí odpovědí na výzkumné otázky a dosáhnout tak požadovaného cíle.

Z výsledků práce vyplývá, že obyvatelé sbor považují za nejdůležitější pro obec především z pohledu společenských a kulturních akcí. Patří tak k hlavním aktérům společenského rozvoje obce. Tuto nezastupitelnost si vydobyli díky spolehlivosti, ochotě členů, stabilitě členské základny i zázemí, kterým disponují, čímž se ostatní místní spolky prezentovat většinou nemohou. Díky dobrovolným hasičům, kteří se snaží udržovat kulturní akce, čímž vytvářejí prostředí umožňující obyvatelům se více sdružovat, má obec bohatý kulturní život. Ten poté nově přichozím obyvatelům významně ulehčuje začlenění se do života obce.

SDH je ve zkoumané obci nepostradatelný, zasahuje do mnohých oblastí její činnosti. Plní zde funkci požární ochrany, kulturního vyžití, výpomoci obci, vzdělávací a v neposlední řadě práce s mládeží. Všechny tyto funkce, které sbor plní umožňují členům si vyzkoušet různé role, od pořadatele či obsluhy, k údržbáři až po vychovatele. Na základě prostudované literatury jsem hledala důvody, proč je SDH tak důležitým spolkem. Výsledky poté odhalily specifický vztah mezi zkoumaným sborem a obcí, která je jeho zřizovatelem a vlastníkem. Intenzita jejich spolupráce je dána i tím, že někteří jejich členové jsou zapojeni v obou organizacích zároveň. Toto propojení zvyšuje míru pochopení pro nalezení kompromisu a tím dosažení společného cíle.

Samotný sbor prochází obměnami nejen v nárůstu a rozmanitosti činností, ale i z pohledu jeho obsazenosti. V průběhu několika let ve zkoumaném sboru dochází k rozšiřování možností, jak se stát jeho členem. V dřívější době členství vyplývalo zejména z rodinné tradice, sbor byl uzavřenější s rodinnější atmosférou. Tomu odpovídala i míra pořádaných akcí pro členy, jejichž počet nyní klesá. Vlivem trendů a vyvíjející se dobou, dochází i k novým pohledům na chod sboru, avšak zvyklosti sboru a jeho identifikační prvky (symboly) jsou nadále zachovávány.

Ženy ve sboru mají možnost být jeho součástí a zastávat jakoukoliv funkci. Ve zkoumaném sboru však ženy ze svého rozhodnutí nezastávají vyšší funkce, starají se především o běžný chod hasičské zbrojnice. Současní členové se nebrání ani zastoupení žen ve výjezdové jednotce, u některých se pouze vyskytují obavy kvůli fyzické náročnosti, která někdy činí problémy i fyzicky zdatným jedincům. V mém výzkumu tedy nebyly zaznamenány žádné genderové nerovnosti. Důkazem může být i vyjádření velitele hasičů: *„Jako já když najdu ženu, která by s námi v té výjezdové jednotce byla, tak ji беру všema deseti. Ne kvůli tomu, že je to žena, ale že si vážím toho zapojení do sboru.“ (Rozhovor 1)*

Ze sociologického hlediska jsem se zaměřila na význam sboru jak pro členy, tak i pro místní obyvatele. Ve zkoumaném sboru dobrovolní hasiči považují práci v něm za své poslání. Svou činnost dělají nezištně a pro dobro svých blízkých a sousedů. Z toho důvodu se také snaží, aby místní společenský život udržovali na dané úrovni. Minimálně se pokouší naplnit očekávání obyvatel, či pozvednout místní zvyklosti do většího povědomí. SDH je také výjimečný díky svým zvyklostem a symbolům, jimiž se odlišuje od ostatních a působí jako spolehlivý a odpovědný spolek. Obyvatelé nahlíží na místní hasiče pozitivně. Při mém dotazování bylo zřejmé, že si váží jejich angažovanosti v obci, avšak aktivita hasičů se obyvatelům do běžného života vžila takovým způsobem, že jejich činnost většinou mimo výjezdy již ani nevnímají.

Bakalářská práce je příspěvkem k tématu formování společenského života obce. Obec je neustále se vyvíjející organismus, proto dochází ke změnám nejen v jejím kulturním životě, ale i celém jejím chodu a vnitřních vztazích. V takto malém prostoru, jako je obec, jsou všechny spolky úzce spojeny se všemi jejími oblastmi. Z toho důvodu jsem se zaměřila na vliv činnosti dominantního spolku, kterým je zde bezpochyby SDH.

V prostudované literatuře jsem našla zmínku o prvotních příznacích úbytku občanské angažovanosti, který je podle Putnama dán rostoucí anonymitou společnosti. Tato anonymita se projevuje nevšímavostí, uspěchaností doby a změnami životních hodnot. [Putnam citován in Frič 2016: 113] Tento jev u zkoumaného sboru nebyl zatím zaznamenán. Sbor sice v minulosti zaznamenal stoupající i klesající zájem o členství, to však bylo způsobeno přirozenou obměnou. Stálo by však za další zkoumání, zda sboru dobrovolných hasičů hrozí „ochladnutí“ jako jiným organizovaným spolkům.

V mé práci jsem narazila na spoustu zajímavých skutečností ohledně sboru dobrovolných hasičů, především týkajících se samotných členů. Myslím si, že by stálo za to, zaměřit další výzkum na členy sboru pocházející z hasičských rodin. Zjistit jakým způsobem dochází k předávání těchto rodinných tradic, proč se členové vydávají po stopách svých předků ve sboru a do jaké míry hasičská činnost ovlivňuje chod samotné rodiny.

Zvláštností, kterou se sbor odlišuje od ostatních, je jeho umístění, díky němuž musí být připraven na zásahy v obtížně dostupném terénu, jako je prostředí skalních měst. Na základě toho musí členové absolvovat i speciální cvičení a mít k dispozici odpovídající techniku. Pro sbor je tedy téměř nutností disponovat co nejmodernější možnou technikou, aby byl, kvůli špatné dostupnosti, schopen zajistit situaci před příjezdem profesionálních složek IZS.

Seznam literatury

Tištěná literatura

Brokl, Lubomír. 2002. *Hledání občanské společnosti*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky.

Frič, Pavol. 2016. *Občanský sektor v ohrožení?*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON)

Hendl, Jan. 2005. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál.

Kolektiv autorů. *Kronika Sboru dobrovolných hasičů Adršpach*.

Kolektiv autorů. *Kronika obce Adršpach*.

Nekvapil, Václav. 2003. *Impuls pro občanskou společnost: Eseje o třetím rozměru demokracie*. Praha: Evropský literární klub

Skovajsa, Marek a kol. 2010. *Občanský sektor: Organizovaná občanská společnost v České republice*. Praha: Portál.

Stachová, Jana. 2008. *Občanská společnost v regionech České republiky*. Praha: Sociologický ústav AV ČR.

Strnadová, L. 2008. *Soudobé podoby občanské společnosti*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk

Tošner, Jiří. Olga Sozanská. 2002. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích*. Praha: Portál.

Internetové zdroje

Anketa dobrovolní hasiči roku. Ročník 2018. [online] [cit. 15. 4. 2019] Dostupné z: <http://www.adhr.cz/rocnik-2018/>

Continental. Adršpach. [online] [cit. 15. 4. 2019] Dostupné z: <https://continental.jobs.cz/detail-lokality/adrspach/>

Červený kříž. Skalní záchranná služba Broumovsko. [online] [cit. 15. 4. 2019]

Dostupné z: <https://www.cervenkykruz.eu/cz/szsb.aspx>

Hasičský záchranný sbor ČR. 2019. Hasičský záchranný sbor - historie. [online] [cit. 12.

03. 2019]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/uvod-hasicsky-zachranny-sbor-cr-historie.aspx>

Hasičský záchranný sbor ČR. 2019. Hasičský záchranný sbor - základní úkoly a slib.

[online] [cit. 12. 03. 2019]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/uvod-hasicsky-zachranny-sbor-cr-zakladni-poslani.aspx>

Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. 2014.

Metodika zřizování JSDHO[online] [cit. 13. 03. 2019]. Dostupné z:

<http://metodika.cahd.cz/metodika%20JSDH/Methodika%20zrizovani%20JSDHO%202014.pdf>

Oficiální stránky obce Adršpach. [online] [cit. 13. 03. 2019] Dostupné z:

<http://www.obecadrspach.cz/obec-1/>

Pavlišťík, K. 2003. „Sbor dobrovolných hasičů, významný fenomén v procesu

formování společenského života v obci a v transformaci tradičních zvykoslovných aktivit na Zlínsku“. *Národopisná revue*[online] 3/2003, ročník XIII.[cit. 20. 09. 2018]

Dostupné z: <http://revue.nulk.cz/pdf/r3-2003.pdf>

Románková, E. 2008. „Význam a funkce výročních obyčejů v činnosti spolků i

jednotlivce lokálního společenství“*Národopisný věstník* [online]2008/2, XXV.[cit. 03.

10. 2018] Dostupné z: http://www.narodopisnaspolecnost.cz/vestnik/nv_2008_2.pdf

Tošner Jiří. 2014. „Studie o dobrovolnictví“ Praha: HESTIA – *Národní dobrovolnické centrum*. [online] [cit. 08. 10. 2018] Dostupné z:

https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_tosner_pro_web.pdf

Přílohy

1. Tabulka č. 1 – přehled respondentů
2. Tabulka č. 2 – přehled akcí v obci
3. Scénář rozhovoru
4. Ukázka rozhovoru
5. Kódovník
6. Obrázky

1. Tabulka č. 1 - přehled respondentů

Přehled respondentů				
Respondent	Věk	Povolání	Funkce v obci	Členství v dalších organizacích
1	43	Údržbář	velitel hasičů	
2	31	Středoškolský učitel	hasič	
3	53	Nástrojař	hasič	
4	56	Mistr nástrojárny	velitel sboru	
5	44	Technolog	zástupce velitele hasičů, člen zastupitelstva	horolezecký oddíl
6	35	Expedientka	hasička, kronikářka	
7	45	Odborná technička	obyvatelka	
8	48	Výrobní kontrolorka	obyvatelka	
9	26	OSVČ	obyvatel	horolezecký oddíl, TJ Jiskra
10	65	Důchodkyně	obyvatelka	klub důchodců

Zdroj: autor

2. Tabulka č. 2 – přehled akcí

Měsíc	Akce v obci	Akce pro členy SDH
Leden	Dřevorubec roku	Výroční valná hromada
Únor	Hasičský ples	
Březen	Karneval	
	Velikonoční jarmark	
Duben	Pohádkový les	**
	Čarodějnice	
Květen	*	
Červen	Dětský den	**
	*	
Červenec	Adršpach highline meeting	
	Letní kino na zámku	
	*	
Srpen	Letní kino na zámku	
	*	Opékání prasete
Září	*	Zájezd pro členy sboru
Říjen	*	**
Listopad		**
Prosinec	Čertohrátky	
	Vánoční jarmark	

* Akce pořádané na zámku v průběhu celého roku (výstavy, přednášky, divadla)

** Školení a cvičení členů SDH

Zdroj: autor

3. Scénář rozhovoru – členové sboru

Představení a úvod

Základní informace o respondentovi

- Povězte mi něco o sobě (kolik vám je, co děláte,...)
- Povězte mi něco o svém životě v obci, například jak dlouho zde žijete; jak se vám tady líbí

Sbor

Členství ve sboru

- Povězte mi něco o svých začátcích ve sboru (v kolika jste se stal členem; jaký byl důvod; co vás motivovalo)
- Jaký post ve sboru zastáváte? Jaký byl průběh (*co vše to obnášelo*)?

Členství žen ve sboru

- Jak je ve sboru nahlíženo na práci žen?

Vztahy ve sboru

- Jak byste zhodnotil/a vztahy ve sboru?
 - o Panuje ve sboru rivalita? (Dochází k nějakým sporům?)
 - o Vypomáháte si vzájemně s ostatními členy?
 - o Hasiči se oslovují „bratři a sestry“, co pro vás tohle oslovení znamená?
- Jaký je vývoj věkové struktury členů sboru? (*převažuje ve sboru spíše mladší nebo starší generace?*)
- Co si myslíte o nové generaci, vidíte v nich potenciální následovníky?

Činnost sboru

Výjezdová jednotka

- jak často jezdíte k výjezdům a kam, průběh, komunikace s ostatními sbory,...
- o *Liší se něčím váš sbor od jiných? (technika, pravomoce, ...)*
- o *S jakými organizacemi spolupracujete při výjezdech?*
- o *Ohodnocení zásahů a jeho průběhu, spolupráce s ostatními složkami*

Pořádání akcí

- jaké to jsou akce; spolupráce s jinými organizacemi; ohlasy od obyvatel obce

Spolupráce s ostatními sbory

- jaké jsou vzájemné vztahy; rivalita; výpomoc mezi sbory; hodnocení vztahu...

Spolupráce s ostatními organizacemi v obci

- s jakými spolupracujete, jak vypadá spolupráce, zhodnocení...

Spolupráce s obcí (zastupitelstvem)

- vzájemný vztah; výpomoc; financování
- zhodnocení vztahu

Prezentace sboru

- Účast na závodech a různých akcích, ... (*Je podle vás sbor dostatečně reprezentativní?*)
- Co považujete za největší úspěchy sboru?

Aktivity mimo sbor

- Členství v jiném spolku (zastupitelstvo, člen jiné organizace)
- *Do jakých aktivit mimo sbor se zapojujete?*

Vztahy s obyvateli

- zhodnocení vztahů v obci (aktivní či pasivní zapojení obyvatel)
- Pociťujete nějakou podporu ze strany obyvatel?

Scénář rozhovoru - obyvatelé obce

Představení a úvod

Základní informace

- povězte mi něco o sobě (*Kolik vám je, co děláte, ...*)

Život v obci

- Povězte mi něco o svém životě v obci (*např. jak dlouho zde žijete; jak se vám tady líbí, ...*)
- Pozitiva X negativa
- Vztahy mezi obyvateli (*Rozdělení, rivalita, aktivní či pasivní přístup...*)

Společenský život

- Členství v nějaké organizaci (spolku)

Pro členy organizace

- Popis dané organizace
- Zhodnocení činnosti
- Spolupráce s jinými organizacemi
- Pořádané akce v obci (*Jakých se účastníte?*)
- Ohodnocení akcí, společenského života v obci (Pozitiva x Negativa)
- Návrhy na zlepšení

Organizace působící v obci

- Zhodnocení organizací v obci (Která se vám zdají dostatečně aktivní nebo naopak)

Sbor dobrovolných hasičů

- Zhodnocení jejich činnosti (*Jaké akce pořádají?*)
- Ohodnocení jejich úspěchů (např. závody, soutěže, činnost)
- Pohled (názor) na hasiče

Podpora organizací

- Zhodnocení obecní podpory místních organizací (spolků)
- *Snaží se dělat obec něco pro zlepšení či udržení občanských organizací v obci?*

4. Ukázka rozhovoru

Rozhovor 1 - hasič

00:02 V: Takže budu se tě ptám na otázky týkající se mé bakalářské práce, která je na téma Sbor dobrovolných hasičů a jejich v funkce v obci. Rozhor se bude jinak nahrávat. Tak se tě zeptám, zda s tím budeš souhlasit?

00:09 R: Jo.

00:12 V: A ten rozhovoru bude anonymní. Pro začátek se chci zeptat na tvůj věk a povolání.

00:33 R: Tak 43 roků. Moje povolání je, že dělám u Technických služeb, údržbáře. Původně jsem byl vyučen jako opravář zemědělských strojů. A jinak tady k hasičům už mě vedl táta od malička. On byl taky u hasičů i s jeho dvěma bráchy. Takže jsem tou hasičinou vlastně vyrůstal.

01:10 V: Takže tu hasičinu máte v rodině. A i co se týče té podpory, tak tam asi byla nebo tedy je.

01:14 R: To určitě jo. Já když jsem chodil jako mladej a pak jak jsem byl na ušáku, tak už jsem chtěl být u hasičů a jezdit na výjezdy. No ale to se v té době ještě nemohlo a ani teď se to nemůže. Musíš dovršit 18 let. Jinak máme tady ten dětský kroužek, že už od malička ty děti k tomu vedeme, asi tak od té první třídy. No a jak říkám, když jsem dovršil 18ti let, tak jsem zase musel nastoupit na vojnu a po vojně vlastně už jsem tady u hasičů, tak od toho 94 jako stálý člen.

01:54 V: A jak dlouho žiješ tady v obci?

01:57 R: Od narození, já jsem přímo domorodec.

01:59 V: A jak bys tady popsal či zhodnotil místní společenský život?

02:10 R: No jako vztahy jsou tady dobrý, jsou tady kamarádi a kamarádky. Jako když řeknu takhle, tak vlastně z toho mého ročníku jsem tady zůstal sám. Vlastně Klaudie než se odstěhovala, tak to jsme byli my dva poslední, co tady žili. A jinak co se týče společenského života tady, tak ne že bych to teď nějak zavrhoval. Ale dřív tady byl

zahrádkářský ples, myslivecký, sportovci, no ale to bylo za dob ještě komunistického režimu. A od té doby co si tak pamatuju, tak ty kulturní akce tady táhnou ti hasiči. Ples, čarodějnice, dětský den nebo i ten karneval, pohádkový les se začal dělat, to je tak dva roky zpátky. Takže se vlastně snažíme tu kulturu tady udržet. Přání by bylo, třeba i víc té kultury. Zkoušeli jsme tady, jak bylo dřív, jako diskotéky a zábavy, ale pak ty lidi začali chodit čím dál míň. Takže i kvůli té účasti, proto ten ples se dělá i jenom jednou za rok. A vlastně i kdyby obec do toho šla víc s námi a zaštitila třeba tu Pepíkovskou zábavu nebo něco takovýho. Takže tam by jsme jim v tom pomohli, třeba s občerstvením nebo něco takového. Ale zase to chce, aby si to zkusil někdo jiný. Protože už takhle toho je dost času, jak okolo hasičiny tak i okolo těch akcí. Začíná to plesem a pak už to je zas dokola.

03:54 V: Je pravda, že podle toho výčtu se tu hasiči starají o většinu akcí.

03:56 R: No nejde jen o ty akce. Ale když třeba přijde starostka nebo starosta, podle toho kdo tam je, tak se dělají proplachy kanálu, mytí silnic. Prostě věci, který lidi nevidí. Jezdí se i takhle mimo a pro tu obec toho času věnujeme docela dost. Ale zase jsme za to rádi, protože obec co já pamatuji tak nám chodila vždycky vstříc. A furt nám jde vstříc, co se týče finanční podpory a tak. Takže se snažíme jim neříkat, že nejdeme a takový. Takže co se týče, třeba tady hasičárny, tak nám jde o to aby nám obec dala peníze a my už si tady všechno postavíme nebo zařídíme ve volném čase. Například jako na tu pergolu na opékání před dvěma lety.

04:46 V: Takže tu spolupráci s obcí hodnotíš kladně?

04:49 R: Velice dobře. Vždycky nám vyšli vstříc, co pamatuji. A díky tomu se získalo to auto, ten MAN místo toho starýho auta. Pak se investovalo do dalšího místo Avie, kvůli dětem protože už jsme měli dětský kroužek, takže se koupilo to Iveco. No a teďka momentálně už přes dva roky se lítá okolo cisterny, protože by jsme chtěli novou. Protože to už je taky starý a nevyhovuje to, jakoby po té požární stránce ochrany, jsou tam jenom dva kubíky vody. Teďka ještě máme to „AEDčko“, to je ten automatický defibrilátor. Vlastně ještě kraj přišel s tím, jestli budeme mít vystřihování z nehod. Takže nám toho spíš přibývá, než ubývá.

05:46 V: A z jakého důvodu zrovna vám tyhle věci přibývají? Je to proto, že máte možnost pořídit si tu techniku nebo je v tom něco jiného.

05:58 R: No je to kvůli umístění, kvůli té lokalizaci obce. Je tady hodně velký turismus a hodně těch zásahů je v těch skalách. Jako pády horolezců, turisti, infarkt, je toho strašně moc, třeba kotník, otevřená zlomenina. Takže než do té lokalizace přijedou profesionální hasiči nebo i záchranná služba z Broumova nebo z Trutnova. V létě je to třeba dvacet minut, možná i dýl a v zimě je to třeba i pětáctyřicet minut. No a to pro toho člověka a i na tu pomoc je dost dlouho.

06:37 V: Takže jsou vlastně rádi, že jste tu takhle k dispozici.

06:42 R: Taky no. To „AEDčko“ už tu máme asi 5 rokem, no a zase jsme byli na školení velitelů a tam nám právě o tom říkali. A vlastně s Cyrilem a ještě Bonifácem, když ještě byl velitelem, tak jsme si uvědomili to, že tady je dost důchodců. A už jenom pomoc tomu místnímu člověku, kdyby náhodou zkolaboval, než přijede záchranka, což u té zástavy srdce je každá minuta velmi důležitá. Z toho důvodu jsme do toho šli, jsme na to zaškoleni, každý rok jsme přezkoušeni od záchranné zdravotnické služby z HK a každý 3 měsíce, poctivě tu nacvičujeme na tý „andule“, dáváme elektrody a zkouší se. Je to pak i hodně volného času, co ty lidi nevidí, co trávíme tady.

07:52 V: A už jste to někdy museli použít?

07:54 R: No skoro, ale naštěstí ne. Jako jsme rádi, i já jsem rád, že to tady máme. Nebylo to moje rozhodnutí, já už jsem začínal dělat velitele. No a člověk musí za těmi chlapi dojit a zeptat se „hele chlapi „AEDčko“ jo nebo ne?“ A když řeknou ano jen dva lidi a ostatní ne, tak to je zbytečný, protože na to je potřeba, aby bylo víc lidí. My pro to „AEDčko“ máme vyčleněných 15 lidí ve výjezdovce, celkem nás je 24 ve výjezdové jednotce. A teďka v dubnu nastupujeme do Hronova a minimálně 6 lidí musí jet na ten kurz vystřihování při dopravních nehodách.

08:44 V: A jak často máte ta školení?

08:53 R: Často. Ono to vlastně začne v lednu, přijde od krajského ředitele z Prahy z Generálního ředitelství, třeba na letošek tam je pětáctyřicet bodů, kde jsou výcviky, dálková doprava vody, strojníci těch aut co obsluhují a tohle všechno musíš školit.

Vychází to, že každý měsíc ta jednotka by se měla sejít a nacvičovat, školit se a sedět v tý učebně a takhle. Zase se to trochu snažíme a nejen my, ale i ostatní, aby to probíhalo tak březem, dubem nebo i květen. Aby pak v létě byl klid, protože každý má baráček, zahrádku, támhle cestuje nebo to, tak aby tahle bezpečnost práce a administrativa proběhla březem nebo dubem. A pak máme teda ty první středy v měsíci, kdy houká siréna a nacvičujeme i další věci, který po nás požadují a chtějí. Zase jsme dobrovolní hasiči, zase jako když jsme ve výjezdovce, tak jako už nás berou jako profesionální hasiči, už to jako nerozlišují. Takže ti kluci musí vědět kde co v těch autech je, základní věci ze zdravotědy a takovýhle. Jako časově je to náročné, ale když to přeženu, není to tak, že bychom tu museli sedět několik hodin. Jako když je výjezd, tak když se přijde, umyjí se auta a uklidí technika. No ale potom mně začíná to papíry, zpráva na kraj a to všechno. Hlavně ta administrativa, ale i jiný věci, který jsou potřeba zařídit.

10:41 V: Takže je to náročnější, než co bylo dřív?

10:43 R: No oproti dřívějšímu ten nárůst oproti tomu co si pamatují. Tak bych to přirovnal, že je to nárůst tak o 200%, ten nárůst té zátěže na jednotku a velitele. Jako je to tak celkově, i ta výbava hasičská jde dopředu i ta technika. Dřív jsme mohli jezdit k výjezdům i v botaskách, dneska už to nejde. Musíme mít přilbu, zásahový oděv. Když je to lesní požár, tak tam jsou zapotřebí ty pracovní monterky, pokud se jedná o požár baráku, používá se zase protipožární oblek. Takže to je zase individuálně podle typu zásahu.

11:30 V: Dobrá. Když zůstaneme u těch zásahů, tak tam spolupracujete i s jinými sbory nebo s jinými složkami. Jak bys zhodnotil tuhle spolupráci?

11:50 R: No, taková nejhorší komunikace s profesionálníma hasičema není, tam je to spíš o těch pacientech. Ti nám dělají problémy, protože tam to je, že si tě zavolají, pak zase nechtějí ošetřit nebo ti příbuzní. Jako nestává se to furt, stalo se nám to dvakrát nebo třikrát. Ale stává se to, že někteří lidi prostě nechtějí ošetřit nebo ti příbuzní dělají problémy. Ale co se týče profesionálních hasičů, to spolupracujeme především s Broumovem, pak se záchrannou službou. A není to právě teď, ale spolupracujeme s nimi už roky. Takže když to přirovnám k mým začátkům, když mě táta k tomu vedl.

Tak vlastně se s nimi znám už hodně dlouho. Je pravda, že teď už i ten poslední odešel do důchodu od profíků, když jsem začínal. Ale známe se dlouho, takže tam žádná bariéra není. A i s Trutnovem je to na dobré úrovni. Ze začátku, když byly ty okresy. No a pak v rámci kraje, těch prvních pár zásahů, tak to na nás koukali a tak. Jako bylo to divný, protože jsme byli zvyklí na ten Broumov a tu spolupráci s nimi. Občas se totiž stalo, že si to od tebe převzali a někdy tě v tom ale nechali vymáchat. Ale už s tím Trutnovem je to dobrý, měli jsme s nimi už i nějaká cvičení. A co se týče té spolupráce, tak tam už žádné nesrovnalosti nejsou a ta spolupráce je dobrá.

13:53 V: Jak bys zhodnotil celkově tu jednotku, můžeš ji porovnat i s ostatními sbory. Nebo třeba jestli ještě máte něco v plánu vylepšit nebo tak.

14:12 R: No, když to vezmu takhle tak už asi nic. Jako když to dopadne dobře, tak se snažíme nakoupit novou cisternu. Vlastně teď by jsme měli jít na obec, jak to bude vypadat s koupí. Starostka nám to již už trochu přislíbila, ale uvidíme jak to dopadne, nechci to zakřiknout.

Vlastně co bych teda chtěl, tak to je ta nová cisterna, která by měla mít v sobě ty čtyři kubíky vody. Takže by byla více kapacitní a MAN by se prodal. Teď nám vlastně přibude to vystřihování, to vlastně taky nemáme kam dát. Což znamená, že to budem muset zase upravovat. A co se týče zásahů, tak to je bez problémů. Tam se to vždycky vyřeší, kluci poslouchají a je to hlavně o té kázni. Nejde o to, že člověk dělá velitele, protože to je strašná zodpovědnost za ty kluky. A jako když to vyhlásej a někam se jede, ať to je požár lesa, baráku nebo spadne horolezec. Člověk je za ty kluky zodpovědný, za sebe jsme rád, že ve zdraví odjedem a ve zdraví se vrátíme zpátky. Je fakt, že někteří ti mladší, co přestoupili od těch dětí, tak dělali nějaký věci, který by neměli dělat. Ale to si zase člověk upraví, protože byli takový rozvrkočený. Tam je ale prostě potřeba, když přijedeš sedět v autě a čekat na pokyny velitele kdo co má dělat. Jako velitel musí mít přehled o tom, co se kde děje.

Říkám, že dřív tady nebyla ani vakuová matrace, páteřní deska, defibrilátor, je toho kupa věcí z tý zdravotní a nehledě na to, že nám přibude to vystřihování. Takže toho bude mnohem víc.

16:15 V: A jak bys popsal vztahy ve sboru? Jak mezi sebou vycházíte, máte mezi sebou nějaké rozbroje. Nebo jak mezi sebe třeba přijímáte nové členy.

16:34 R: No tak vztahy ve sboru jsou dobré. Jako v žádném sboru, ať si vezmeš jakýkoliv sbor, tak se někde najde nějaký rejpal. My tady taky máme. Třeba když jsme převzali tady to vedení, tak jsme to trochu překopali. Ne, že bychom to překopali celý, to ne, ale nějaké změny byly. Jako vážili jsme si toho, co tady udělali, ale chtěli jsme něco zlepšit. A tenkrát nastal problém, to už jsem dělal velitele, pak po dvou letech jsem s tím praštil, pak chtěli abych dělal zástupce velitele a předsedu. No a já jsem se prostě stal řadovým členem a ať si dělají, co chtějí. Pak Bonifác jako bývalí velitel jednou řekl, že už toho je na něj taky moc a ať to jde dělat někdo jiný, aby to vzal někdo mladý, že starší tu věčně nebudou. A vlastně ani my tady věčně nebudeme a potřebujeme svoje nástupce. Jo, ale předal to. Sice někdo měl nějaké problémy, ale stalo se tak.

To se mi taky stalo, že jsem právě jednoho napomenul při zásahu, kde nedodržel jeden z předpisů. A tak byl na mě naštvaný. Dokonce mi ještě i řekl na schůzi, že bych té HZSce a profíkům neměl vycházet až tolik vstříc, slušně řečeno. Ale doba už je taková, je jednadvacáté století. Když to vezmu za sebe, když jsem sem nastoupil, měli jsme obyčejný gumáky, rukavice a jednu přilbu, které se ještě dávaly podle toho, kam kdo šel. No a hlavně jde o tu bezpečnost, jak v zaměstnání, tak i u těch hasičů. A že to jsou zásahy kolikrát složité a pekerní. Jako minulý rok ten pád horolezce, kde byl v tý soutěžce dole pod skalama, jakoby v roklině. Tam byl strašně špatný přístup, kde jsme se museli lany jistit, pak jsme ho táhli nahoru, kde byl vrtulník. Oni mají maximálně takový třicetimetrový podvěs, museli to navazovat, protože jsme zrovna potřebovali tak šedesátimetrový. Když si to vezmeš od vršku stromu, co může vrtulník klesnout, tak to máš šedesát metrů dolů, takže abychom dostali toho pacienta ven. Takže ty zásahy v těch skalách i s tím vrtulníkem jsou náročný.

19:38 V: A tak máte i nějaká cvičení ve skalách nebo je třeba plánujete? Když mýváte ty zásahy u horolezců.

19:52 R: No ona ta cvičení jsou dost individuální. Třeba jsme měli cvičení výjezdovky, bylo to na požáry, doprava vody a čerpání do cisteren. Pak na ten D-program, co teďka je, to jsou zase malé hadice s rozdělovačem na lesní požáry nebo třeba i na ty bytové, kde je velká spotřeba vody a aby se neudělalo víc škody než užitku. No a furt se tohle školí. No a před dvěma lety jsme měli s tou skalní záchrannou službou, byla tu i přímo záchranná zdravotnická služba z Hradce. No takže jsme tam měli to „ADčko“, pak jsme

dělali transport pacientů a tak se to nějak obměňuje. No a letos to vím, že to bude zase ve skalách. Skalní záchranná služba i ta zdravotnická něco právě koumá, nevím tedy, zda to bude i s vrtulníkem, ale zase se to vrátí do skal a něco se tam vymyslí. Nevymýšlí to jen oni, třeba to vymýšlí i v Hronově, ale spolu s nimi tak přemýšlíme jaký terén, protože člověk ví, kde často zasahuje. Takže řeknu „hele támhle by jsme to mohli zkusit, ale udělat to trochu komplikovanější než při zásahu“. A ani se nejde podle tabulek, jede se podle praxe po té praktické stránce. A to těm klukům přináší hodně, kdo byl na tom cvičení před dvěma lety, tak byli všichni z toho nadšení. Jako byla to zase sobota a neděle, my velitelé jsme začínali už v pátek, kdy proběhlo školení. Byla tady i letecká záchranná služba a piloti nám říkali, co máme dělat, když přilétnou. Tak jsme si tady povídali, takže velitelé jeli od pátku do neděle a ostatní od soboty do neděle. Bylo to i s nočním transportem pacienta z Janovické záboře. Vlastně jsme tu paní museli i najít, protože byla zapadlá do jeskyně. Takže vytáhnou ji, transportovat ji skalami, nebyli jsme tam sami, takže i ta komunikace s ostatními a takovýhle. Jako mákli jsme si tam, ale stálo to za to.

Nebo třeba na ten D-program to bylo na Ostaši a ono než se to připraví. Musíš na generální ředitelství pro povolení, pak udělat náčrt toho cvičení, kdo se toho bude zúčastňovat, v kolik hodin, jaká technika atd. To musíš mít všechno do detailu, že povedeš hadice z bodu A do bodu B a takhle. A na základě toho se to podepíše a když to máš ještě se spuštěním sirény, tak to musíš mít posvěcený. Zřizovatel, takže obce to musí vědět, jako starostka ta to taky podepisuje. Takže je to takový zdlouhavé. No a zrovna tohle se nám tak protáhlo, že nám začalo i chumelit, takže jsme to museli absolvovat v zimě.

23:53 V: A jak dlouho to asi trvá, než se to všechno naplánuje a odsouhlasí?

23:55 R: No tohle cvičení jsme připravovali, nejprve jsme se tam byli podívat, pak ta papírová válka, to povolení a ty detaily. To pak dodělávají z HZS, to už se nás netýká. No a všechno to trvalo přes dva měsíce. My jsme původně mysleli, že to bude v září, pak se to přesunulo. No a nakonec to bylo, když napadl první sníh, nebylo to nějakých dvacet centimetrů, ale v tom převýšení nějakých 800 metrů už zima byla.

24:38 V: Dobrá. Teď bych se ráda přesunula ke společenským akcím. Pořádáte nějaké akce s jinými spolky? Pokud ano, tak s jakými?

24:58 R: No tak ples, to je naše záležitost. Ale díky sponzorům, protože bez nich by ty ceny nebyly takový. A co se týče ostatních akcí, jako jsou čarodějnice, tak to připravujeme my. A vlastně za minulého vedení obce, byly na nás i ty hry a všechno prostě. Předtím za starostky to bylo tak, že přišla a pomohla nebo i ostatní zastupitelé. Nebo oslovila známého, co dělá na vojně a udělal tu opičí dráhu v lese a takovýhle. Ale za minulého vedení to bylo všechno na nás, oni nám jen přispěli finančně. Dřív jsme dělali občerstvení a pomáhali jsme obci, ale furt to bylo tak napůl. To samé i dětský den, obec ty atrakce zafinancuje pro ty děti, my zajistíme občerstvení a pak ty věci okolo se dělají s tou obcí. No a karneval co jsme začali dělat, tak to děláme s Á-dráčkem, takže tam to je napůl. Na pohádkovém lese se úplně do detailu nepodílíme, zajišťujeme občerstvení, takže jen vypomáháme. Maximálně se stalo, že chyběli dva lidi do toho pohádkového lesa, nějaká ta figurína. Takže dva od nás se neostýchali a šli i pomoc v tomhle tom.

26:54 V: A ta spolupráce je na jaké úrovni?

26:56 R: Já myslím, že jo. Jako když to tak vezmu tak ti hasiči, třeba kolem toho dětského dne motají odjakživa. A dá se říci, že už je to taková tradice. A obec nám finančně na tu výjezdovou jednotku přidávají, jako na pohonné hmoty, údržbu aut, nějaké refundace, budova, elektřina a tak. Někdo z lidí, třeba na to nadává, že nám dávají hodně. Ale ty obci to oplatíme takhle těmi akcemi.

28:27 V: A tak jak jsi říkal, že lidi nadávají. Tak jak vás lidi vnímají? Je to spíš, že vidí jen to, jak vás obec financuje. Nebo jsou rádi, že tady jste. Máte nějakou odezvu od obyvatel na hasiče?

28:54 R: No tak nějakou zpětnou vazbu od některých občanů máme. Ale co se týče některých zásahů, tak jsou tady v obci občané, kteří dřív na hasiče nadávali. No ale pak se stal případ, že jim chytly saze, chytlo jim uhlí ve sklepě a bylo tady dost případů, no a potom úplně otočili a na ty hasiče už nedají dopustit. Ale jak jsem říkal, že se vždycky někdo najde, kdo na ně nadává a na co je živit, když je nepotřebuje. No ale co já pamatuju, tak hasiči tu dělají skoro všechno. A nikdy se neodvrátili zády jak obci, tak i k občanům. Kdokoliv potřeboval pomoc, třeba pamatuji v dolním jak byly povodně, tak jsme tam pytlovali a dělali hráze, stromy byly ve vodě a tak. No a ty tam nasazuješ

život, že se snažíš dostat tu překážku ven, aby ta voda měla průtok. Taky ta voda má pořádný tlak, a není to nic veselého. Ještě když je to v noci, je to všechno podmáčené, prostě je to riziko.

30:29 V: Takže to chce mít i tu chuť a hlavně odvalu se stát tím hasičem. Jakým způsobem nabíráte členy? Pořádáte nějaké náборы?

30:45 R: Náборы úplně ne. Ale když přijde někdo jako Dobromil, tak to bylo taky „áá zase hasiči“, no a nikdo by neřekl, že za nějakých deset let bude tady u hasičů. Je to to, že někdo je normální občan a pak najednou řekne „já bych k těm hasičům se asi přidal.“ Tak se přijme a nebráníme se tomu.

31:17 V: Takže spíš přijdou sami, že se chtějí stát dobrovolným hasičem?

31: 22 R: No tak různě se poptávají. A taky jsme třeba nabrali, že jsme byli i na akci tady čarodějnic a někdo „vy to tady máte pěkný, bych se asi k vám přidal“, tak jsme mu začali říkat „až vystřízlivíš, tak budeš mluvit jinak.“ No a po čase jsme se připomněli a tak jsme získali i takhle člena. Jinak co nás vlastně vedli rodiče, tak jak říkám, to je srdcová záležitost ta hasičina. Je to rodinná tradice.

32:06 V: Dobrá. A máte zde i kroužek mladých hasičů. Jak bys zhodnotil jejich činnost?

32:19 R: Jako vedou si dobře, jenom zrovna je taková doba, že tam je taková věková kategorie, kdy s těmi malými nemůžeš dát do kupy družstvo a pak máš už ten dorost. Takže se to tam takhle mydlí. A shodou okolností jsem byl taky u toho zrodu toho kroužku. No a bylo to těžký to tady prosadit, protože jak jsem říkal, ti staří byli proti tomu. Bylo to takový to „kdo to bude dělat, je to strašně moc času“ a takový. A tak se to potom prosadilo, jako přiznám se, že jsem tomu taky moc nevěřil, že se to tak ujme. Říkal jsem si, že tak dva to bude a teďka bych nekecal kolik to je let, ale asi už nějakých 10 jo.

33:38 V: A tak těch kroužků tady v obci je dostatek?

33:40 R: Teď asi moc ne. Tak dřív tady byl rybářský kroužek, modelářský a tak. Pak sportovci, to byl velký tahoun. Jezdili jsme na fotbal, na závody. Jako ne že bych je teď hanil, ale už pár let tady sportovci nic moc. A když zase vezmeme, že oni dostávají od

obce peníze a ta činnost v obci není skoro žádná. A na většinu věcí si najímají firmu, sami si tam toho moc neudělají no. A my si tady většinu uděláme, zaplatí se nám jen ten materiál. A formou těch akcí to obci vracíme. A jak říkám, těch akcí bychom mohli dělat víc, ale jde o to, aby ti lidé o to měli zájem.

36:05 V: Takže tady především chybí ten zájem těch občanů?

36:10 R: No tak třeba by ten zájem měli. Jako když to vezmu z pohledu občanů, tak by třeba chtěli mít tu víc akcí. Ale zase z pohledu hasičů, bych byl taky rád, ale zase nechci, abychom na to byli sami. Už takhle nás chtěli uvrtat do té česko-polské spolupráce a to jsme řekli, že ne. Vím o klucích, kteří v téhle spolupráci byli, ale už od toho dávají ruce pryč. Z důvodu, že je to dost náročné jak časově, tak i pítí protože to jsou „kaňouři“. Ale ne jenom kvůli tomu, ale už tím plesem začínáš v lednu. Sháníš tombolu, sponzory a pořád kolem toho jezdíš. Pak začne ples, musíš to připravit hned po skončení uklidit. Potom je chvíli klid, za měsíc je zase karneval. Pak v dubnu je Pohádkový les, Čarodějnice a dětský den. Je toho dost.

37:35 V: A ještě bych se ráda vrátila k ženám ve sboru, které jsme trochu opomněli. Jaký je jejich přínos ve sboru? Jak je vůbec jako chlapi berete ve sboru?

37:55 R: Jako ženy ve sboru, jako v každém sboru ty ženy jsou. Jako nejsou to jenom ženy, které vypomáhají. Jsou to třeba starostky sboru nebo místostarostky, znám i ženy, které dělají velitelky výjezdových jednotek. A v dnešní době už i ženy mohou být i ve výjezdové jednotce. Jako já když najdu ženu, která by s námi v té výjezdové jednotce byla, tak ji беру všema deseti. Ne kvůli tomu, že je to žena, ale že si vážím toho zapojení do sboru. Nebo když se tady najde žena, která by dělala starostku, tak ať dělá starostku. Pokud jich bude víc, tím líp. Ale pak jste takový, že se odstěhujete, vylétnete z hnízda a jste pryč no. Už jsme takhle o pár holek přišli. Člověk by byl rád, že na ten kroužek jste chodily a tak. No ale zase tady u nás, bydlet u rodičů to není dobrý. A kde tady chceš bydlet, když se baráky nestaví a pozemky už skoro taky nejsou, nebo když jsou tak už jsou někým skoupený a pak jsou ještě dražší.

39:48 V: A tak myslíš si, že nedostatek toho bydlení má i nějaký vliv na nové členy. Že právě díky tomu nemáte třeba tolik nových zájemců?

39:58 R: No to taky. Jako nouze o ty členy zatím není, ale za chvíli asi bude. Jako roky nám přibývají, taková ta „stará garda“ co nás roky držela, tak ještě tady pár let budou, ale už za chvíli nebudou ve výjezdovce. No a to ti ubude třeba 5 lidí, může se stát cokoliv. Třeba neprojdeš zdravotní prohlídkou a skončíš v pětačtyřiceti, je to takový ošemetný. Vlastně každý druhý rok musíme chodit na lékařský prohlídky, na to EKG. Kdo používá ty dýchací přístroje, tak musí chodit na spirometrii. Takže těch okolností je hodně. Potom se třeba může stát, že ti přijde někdo z těch chlapů, mu třeba bude 60, do práce ještě bude chodit, ale přijde a řekne „hele já už na ty výjezdy prostě nemám“. A člověk s tím nic neudělá.

41:26 V: Ale tak ten člověk se může do toho sboru zapojit i jinak, ne?

41:30 R: Jo to jako bude třeba na plese pomáhat, nebo okolo je jiná činnost. Ale taky se může stát, že i tohle už nebude chtít dělat. Taky se mi stalo, že jeden kluk přešel k nám z kroužku mladých hasičů do výjezdovky. No vloni mi oznámil, že se prostě necítí na to, aby v tý výjezdovce byl. Jako hasič je pořád, ale ve výjezdovce už není. Já jsem to uznal a prostě v pohodě, stačí to jen říct. Jen kdyby třeba změnil názor, tak jsem mu řekl, ať klidně zase přijde.

42:43 V: A co považuješ asi za největší úspěchy tohoto sboru? Co by tak stálo za zmínku.

42:57 R: Jako celkový úspěch tý jednotky nebo toho sboru je pomoc těm lidem. Byli jsme párkrát na povodních, tak prostě člověk vidí, co ta voda těm lidem vezme a udělá. Když ty lidi neměli pití, pak ani neměli kde bydlet. Tak ta psychika těch lidí, jak jsou z toho všeho zničení. ... No a jako škoda, že to nedělali už dřív ti chlapi tady ve sboru. Mám na mysli teďka tu soutěž, který jsme se poprvé účastnili, ten Dobrovolný hasič roku. No a děkujeme za ty hlasy od těch lidí, jako třetí místo nám uteklo o 54 hlasů. Ale nevadí, důležitý je zúčastnit se toho. A z těch 21 jednotek z východních Čech být mezi 4 nejlepšími, to je pro nás úspěch. No a z těch zásahů už máme na letošek vybráno, tak uvidíme jestli nám to štěstí bude přát. A zda se dostaneme opět do finále.

44:39 V: Takže máte v plánu rozjet větší kampaň?

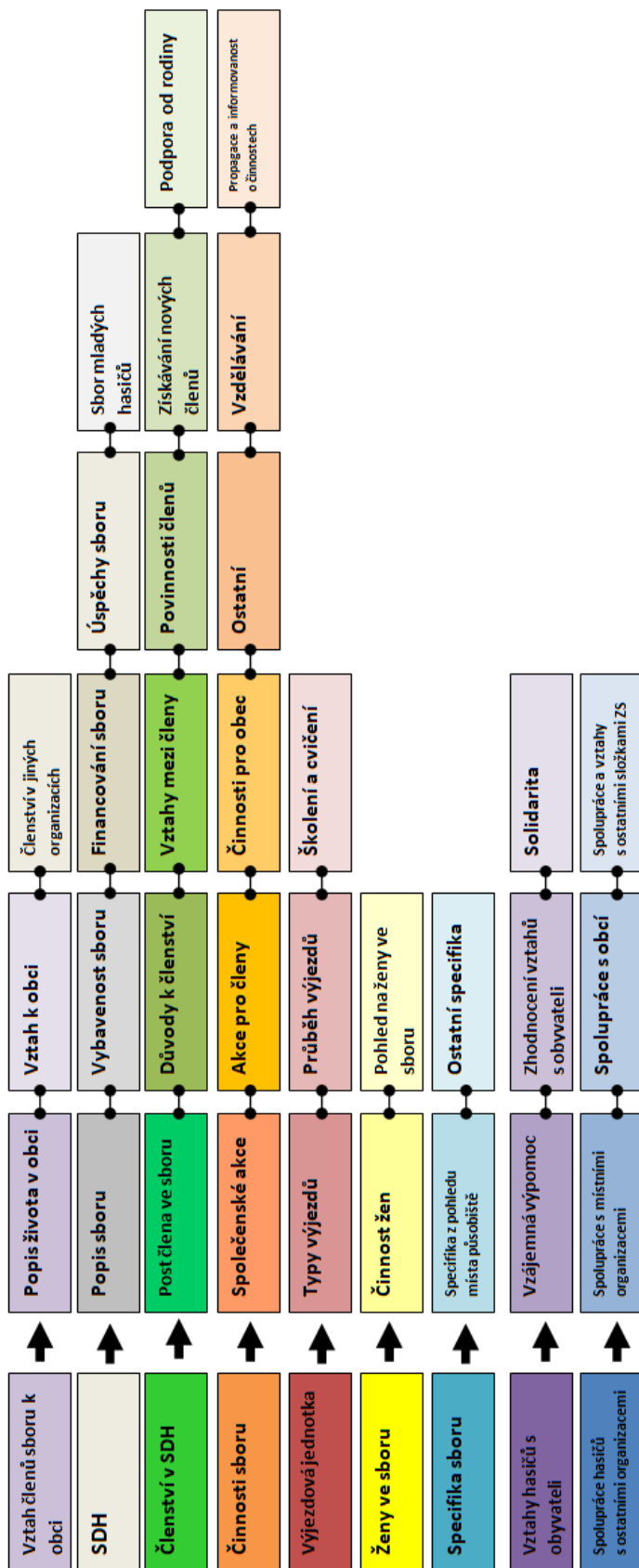
44:43 R No budeme muset. Jako loni to bylo narychlo. Jsem byl v Praze od generálního ředitelství převzít bezplatně Toyotu a shodou okolností mi kamarád, který je v Praze na

generálním ředitelství. Tak mi říká, proč mi se nepřihlásíme do té soutěže. A já jsem o tom skoro nevěděl, no a přijel sem domů a tak nám to nedalo. No a přihlásili jsme jak sbor, tak i výjezdovou jednotku. Sbor neprošel, ale za zkoušku nic nedáš. Třeba ten sbor vyjde v dalších letech. No a když jsme se dostali do finále, tak jsem doma jásal. Jako přiznám se, byl jsem trochu zklamaný, že to na tu bednu nevyšlo. Já jsem se koukal jen na stránky, kde se hlasovalo a o počtu smsek jsem neměl tušení. A v mailech jsme byli asi o 100 hlasů vepředu, ale vyhrál někdo jiný. A jako já jim to přeju, no a vyhrál sbor, který vyhrál asi 5krát za sebou. Oni jsou i JPO II my jsem JPO III. Takže ty zásahy mají jiný, no ale zachránili člověka a to je hlavní. My teda taky, horolezce, ale tam to měli zajímavější. No ale je to hlavně o hlasování těch lidí. Třeba to ale vyjde letos, uvidíme.

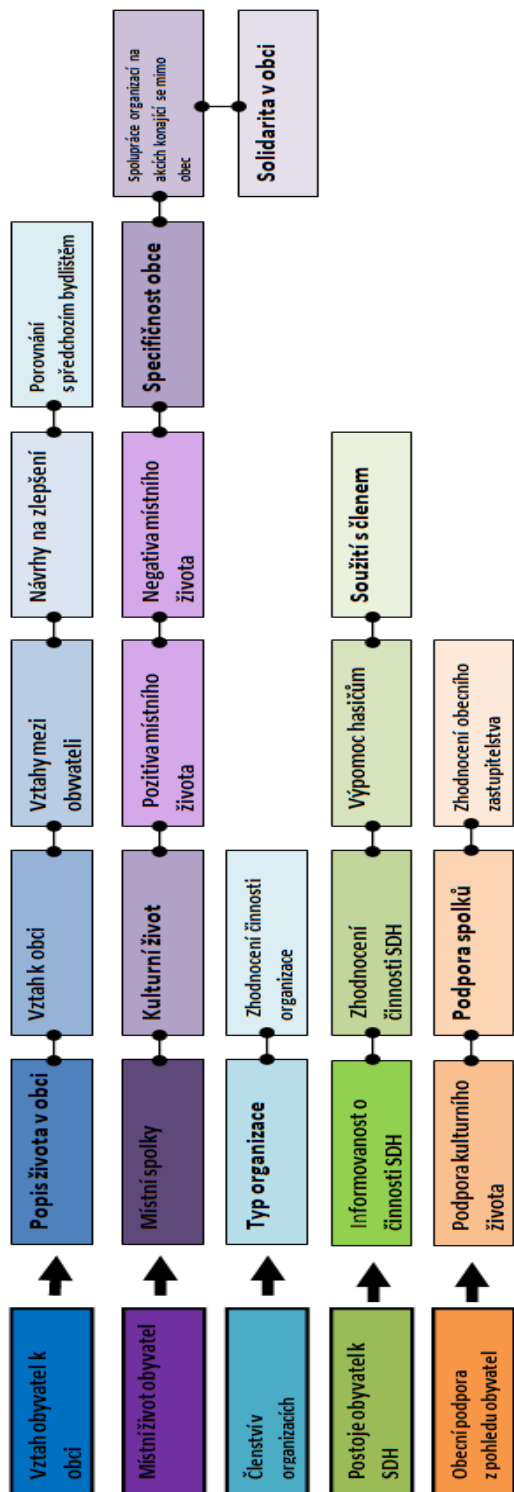
46:57 V: No tak budu držet palce. A já si myslím, že jsme probrali vše a mockrát děkuji za rozhovor.

47:01 R: Nemáš zač.

5. Kódovník – členové SDH

Kódovník – obyvatelé obce

6. Obrázky

Obrázek 1 – Zasedání na Valné hromadě v klubovně sboru (Zdroj: SDH)

Obrázek 2 – Sběr železného odpadu (Zdroj: SDH)

Obrázek 3 – Účast na galavečeru Ankety dobrovolných hasičů roku (Zdroj: Kronika SDH)

Obrázek č. 4 – Zásah na svatbě jedné členky sboru (Zdroj: Autor)

Obrázek č. 5 – Oslava 130. let od založení sboru: nástup členů sboru v uniformách a s vlajkou sboru před hasičskou zbrojnicí (Zdroj: Kronika SDH)

Obrázek 6 – Taneční parket na hasičském plese (Zdroj: SDH)

Obrázek 7 – Zapálení hranice na čarodějnicích (Zdroj: SDH)

Obrázek 8 – Animační program na dětském dni (Zdroj: SDH)

Obrázek 9 – Den dětí: výlet s mateřskou školkou k profesionálním hasičům do Hradce Králové (Zdroj: SDH)

Obrázek 10 – Dětský hasičský tábor Soptík: fingování nehody a nácvik poskytnutí první pomoci (Zdroj: SDH)